

KONNIZIENSE,

Vetustissimum apud Helvetios intrâ limites Diœcesis Lausannensis, sub forensi tamen ditione Bernatensi detentum Cann. Regg. S. Augustini Monasterium, antiquitus SS. Petro & Paulo Principibus Apostolorum dicatum & consecratum, olim cœpit ante ipsam Civitatem Bernatensem anno 1191. à Bertholdo Zäringiæ Duce conditum in Pago Konniziensi primitus fundatum, & inædificatum auctore haud amplius inquirendo, fuit tamen filia Canonix Interlacensis paulò antè recensitæ, simul & Parochialis Ecclesia memoratæ Civitatis Bernatensis, sat longo tempore in id usurpata; Verùm hoc ipsum Konniziense Cœnobium jam pridem interiit, nempe post sæpefatam Civitatem Bernatensem anno 1525. perversa Calvini dogmata amplexam, itidem à Neotericis Bernatensibus Calvinianis in apertissimum Orthodoxæ Religionis odium meritissimè succisum & annihilatum; cujus proin alia haud amplius in scriptis superat memoria, quàm ea, quæ deprehenditur apud sæpè citatum Casparum Langium Part. 1. fol. 693.

Littera L.

LANDSCRONENSE,

Monasterium Diœcesis Luthomisliensis in Boëmia superioribus annis inclytum, atque in honorem, & ad laudem Dei Omnipotentis, Beatissimæ Virginis Mariæ, nec non Sancti Nicolai Episcopi Confessoris, & S. Catharinæ Virg. & Martyris fundatum est antè portas Civitatis Landscronensis anno gratiæ 1371. Authore Reverendiss. D. D. Petro de Sternberg Dei & Apostolicæ Sedis Gratia Luthomisliensis Ecclesiæ Episcopo, qui ad perpetuam rei memoriam pro stabilienda nova fundatione ista proprias quasdam dedit litteras sub hujusmodi tenore conscriptas :

„Petrus Dei, & Apostolicæ Sedis gratia Episcopus Luthomisliensis ad omnium & singulorum, ad quos præsentem pervenerint, volumus notitiam pervenire, Quòd licet universis, qui divinis manciantur officiis, & obsequiis divini cultus deputantur, digno ac congruo prosequendi sunt favore, hi tamen prærogativa quâdam speciali non immeritò sunt præferendi, per quos in mentibus fidelium sincera excrescit devotio, ac via veritatis, & virtutum gressu salutifero plurimum frequentantur, sanè attendentes, quòd in Regno Boëmiæ hæc Sancta Canoniorum Regularium nigrorum Ordinis S. Augustini exiguo, quo ibidem nutrita subsistit Religio, quòd non solum ingenio ejus Professores Monasterii suorum honorabilibus structuris, & aliarum rerum potiuntur, sed etiam pauperibus copiosas elemosynas erogant, varia pietatis opera exercent, simplices erudiunt, ac loca, in quibus Monasteria eorum consistunt, exemplis & doctrinâ radiantes illustant. Volentes igitur tam fidelibus nostri Luthomisliensis Districtus consulere, quàm Religiosis dicti Ordinis providere, nec non divinum cultum augmentare de voluntate, & expresso consensu Capituli nostri ante portas Civitatis nostris Luthomisliensis Diœcesis in honorem & laudem Omnipotentis Dei, & Sanctæ Matris ejus, ac Divini cultus augmentum Monasterium prædictorum Canoniorum Regularium Ordinis S. Augustini de pecuniis propriis nobis à Deo collatis construximus, ædificavimus, fecimus, & tradidimus, ipsumque Monasterium competentibus redditibus dotavimus, & sibi providimus de iisdem, quod quidem Monasterium in Beneficium & Præposituram Ord. Cann. Regg. nigrorum S. Augustini ordinaria auctoritate erigimus, facimus, ordinamus, & creamus. Ita, quòd duodecim Canonici seu Fratres aut plures, duntaxat & reddituum sustinentia præstabit, ibidem instituti & recepti per Præpositum per ipsos Canonicè electum regantur, & etiam gubernentur juxta regularia statuta; statuentes etiam, quòd Præpositus & Canonici sex pauperes & infirmos ad Monasterium recipere teneantur, quibus necessaria vitæ, dum vixerint, ministrabunt; quibus mortuis alii in locum decedentium subsequantur. Et Nos Nicolaus Prior, Redwinus Custos, Siboldus Scholasticus, totumque Capitulum Lithomislis attendentes intentionem & propositum dicti Reverendi in Christo Patris & Domini Domini Petri Episcopi nostri ex pietatis & misericordiæ visceribus emanare præhabitis tractatibus deligentibus, & deliberatione maturâ non solum bis vel ter imò pluries ad hoc capitulariter in loco celebrantes Capituli more solito congregati non per errorem, sed de certâ scientiâ dictæ creationis consentimus, & eam ratificamus,

„ac de verâ scientiâ nostrâ approbamus. In cuius rei testimonium sigillum nostrum,
 „unâ cum Sigillo Reverendissimi in Christo Patris Episcopi Luthomislii prædicti præsen-
 „tibus sunt appensa. Datum & actum in Luthomislîo anno Domini Millesimo trecente-
 „simo septuagesimo primo, octava die mensis Augusti.

(L. S.)

(L. S.)

Eandem foundationem ratam, gratâque habentes suis itidem (quorum cõpias ad-
 huc desideramus) Diplomatis seu Bullis itidem in hunc finem clementissimè datis legi-
 timè confirmârunt Urbanus Papa VI. & Carolus IV. Romanorum Imperator, idem etiam
 Rex Bohemiæ & Marchio Moraviæ. &c. & cum subsequenter annis ob defectum re-
 rum temporalium Canoniam hæc Landscronensis gravius premeretur, Reverendissimus
 Dominus Dominus Albertus Petri antedicti Venerab. memoriæ Primarii fundatoris Suc-
 cessor in Episcopali dignitate proximus, in Supplementum congruæ sustentationis ampliùs
 superaddidit ipsammet Parochialem Landscronensis Civitatis Ecclesiam, cum pleno jure
 eam in perpetuum possidendam, prout fusiùs explanant novæ dotationis hujus litteræ
 ad perpetuam rei memoriam clementissimè in id impertitæ, quæ sic sonant:

In Nomine Sanctæ & Individuæ Trinitatis Amen, Amen. Albertus Dei Gratia Litho-
 misliensis Episcopus ad perpetuam rei memoriam. &c. Universis ad quos præsentem per-
 venerint Salutem in eo, qui est omnium vera salus. Etsi loca singula divino cultui
 mancipata eâ incumbente nobis curâ pastoralis officii benigno favore profèqui teneamur,
 illis tamen debetur ampliùs pietas, quæ cultus Religionis exornat, & vocabulum pieta-
 tis. Sanè honorabiles & Religiosi Viri Domini Henricus & Conventus Canonice Regularium
 Ord. S. Augustini Monasterii nostri in Landsrona nostræ Diocesis coram
 nobis proponere fecerunt, quòd licèt Reverendissimus in Christo Pater Dominus Petrus
 Episcopus Magdeburgensis Amicus noster Charissimus sanctiore ductus consilio ex de-
 votione speciali cordi suo divinitus illapsa ipsum Monasterium fundaverit, erexerit &
 extruxerit opere sumptuoso, ac divini cultus augmentum pro inhabitatione perpetua di-
 ctorum Canonice Regularium, & remedium animæ suæ, Progenitorum, Fratrum, Sororum &
 omnium animarum fidelium: quorum curam gerit, ac gerit de bonis sibi à Deo collatis
 competenter dotatum, & tamen de facultatibus ejusdem in simplicitate cordis Altissimo
 famulantibus in victualibus non possint commodè sustentari, & ex eo Horas Canonicas
 & alia divina officia in laudem Dei Omnipotentis non possunt depromere cum celebritate
 consueta, & sic divinus cultus plurimùm minuitur & notabiliter demolitur, propter quæ
 nobis humiliter & cum debita instantia supplicarunt una cum præfato Domino fundatore,
 quatenus ad succurrendum inopiæ, & defectus suprascripti Monasterii ad augmentum cul-
 tus divini Ecclesiam Parochialem S. Mariæ in Landsrona cum omnibus pertinentiis suis,
 & quæ prædicto Monasterio ipsorum, & quatenus contigua & valdè propinqua ejus col-
 latio, provisio, & alia quævis dispositio ad nos jure ordinario pertinere dignoscitur,
 prænominato Monasterio ipsorum in Landsrona incorporare, unire & annectere digna-
 remur. Nos igitur qui ex debito Pastoralis injuncti Nobis officii damnis & periculis Ec-
 clesiarum nobis subditarum tenemur occurrere, ne cultus divinus & disciplina Ordinis
 possit in eis impediri ante omnia inquisitione præmissa coram nobis proposita vera esse,
 & utile Supplicationem ipsorum ex præmissis, & aliis rationabilibus causis animum no-
 strum moventibus non solum rationabile & utile, sed etiam necessarium arbitrante ha-
 bito super his cum honorabilibus Viris fratribus nostris & Capitulo Ecclesiæ nostræ Lu-
 thomisliensis sæpiùs certis tractatibus, cæterisque solemnitatibus observatis in præmissis
 de prædictorum Fratrum nostrorum expresso consensu ad laudem & gloriam Dei omni-
 potentis, & ob venerationem Beatissimæ Virginis Mariæ Monasterii ejus Patronæ præno-
 minatæ Ecclesiæ Parochialis in Landsrona, totiusque Curie Cœlestis ad augmentum
 cultus divini suprascriptam Ecclesiam Parochialem in Landsrona cum omnibus juribus, li-
 bertatibus & pertinentiis suis universis tam præsentibus quàm futuris prænominato Mo-
 nasterio Canonice Regularium in Landsrona omni meliore modo & forma, quibus
 possumus, annectimus, incorporamus, appropiamus, unimus, & unione perpetua con-
 jungimus, ipsamque Ecclesiam Parochialem in Landsrona in jus & proprietatem Mona-
 sterii suprascripti transferimus, & totum jus ipsius Ecclesiæ in quacunque jurisdictione
 honore & libertate constat, in Monasterium ipsum transfundimus, & esse volumus præ-
 sentis scripti annotatione transfusum juribus & Legatorum Nuntiorum Domini Papæ &
 Sanctæ Sedis Apostolicæ nostris & Successorum nostrorum, qui pro tempore fuerint,
 & aliorum omnium, quorum interest, & intererit quomodolibet in futurum ad utram-
 que legem in omnibus & per omnia salvis, quibus omnibus & singulis per incorporatio-
 nem

nem & nostram præsertim nullum præjudicium volumus generare. Ita tamen cedente aut decedente Andrea Rectore ipsius Ecclesiæ, qui tunc est, liceret prænominatis Henrico Præposito & Conventui Monasterii in Landscrona, qui nunc sunt, & Successoribus eorum, qui de futuro erunt, pro tempore corporalem possessionem & tenentiam ejusdem Parochialis Ecclesiæ in Landscrona jurium & pertinentiarum omnium & singulorum præsentium & futurorum apprehendere virtute præsentium & in perpetuum retinere valeant. Sed quamprimum suprascripti Henricus Præpositus & Conventus Monasterii in Landscrona, aut ipsorum Successores, qui erunt pro tempore Ecclesiæ Parochialis S. Mariæ in Landscrona sæpeditæ possessionem & tenentiam pacificè obtinebunt, vel adepti fuerint cum effectu, ex tunc Henricus Præpositus, qui nunc est, & Successores ipsius, qui erunt, promptè pro tempore curam animarum plebis & Parochiæ dictæ Parochialis Ecclesiæ in Landscrona quotiescunque eam vacare contigerit, teneantur recipere. Acta sunt hæc præsentibus honorabilibus viris Dominis Nicolao de Guzin Curia nostræ Magdeburgensis Officiali, Wenceslao Pragensis, Antero Olomucensis, & Wenceslao Ratisbonensis Ecclesiarum Canonicis, familiaribus, & aliis quàm pluribus fide dignis præsentium & sub appensione sigillorum nostrorum testimonio litterarum. Actum & datum Luthomislui anno Domini Millesimo trecentesimo septuagesimo septimo in vigilia Assumptionis Virginis Benedictæ Mariæ, quæ fuit quarta decima dies mensis Augusti. Nos igitur Plohorchus Prior, Joannes Custos, & Andreas Scholasticus, totumque Capitulum Luthomislensis Ecclesiæ notum facimus universis præsentibus litteras inspecturis, qui attendentes Reverendissimi in Christo Patris Domini Petri Archi-Episcopi Magdeburgensis in foundationem Henrici Præpositi totiusque Conventus Monasterii Canonicorum Regularium in Landscrona Luthomislensis Diœcesis prænominatorum preces fore rationabiles & utiles ad augmentum cultus Divinæ Majestatis notoriè considerantes, præcipuè Reverendissimum in Christo Patrem Dominum nostrum gratiosissimum Albertum Episcopum Luthomislensem divina ratione incorporationem, appropriationem & unionem præmissas fecisse animo deliberato nobis ob hoc ad commue Capitulum sono campanæ ut moris est pluries congregatis suprascriptis incorporationi, appropriationi, & unioni Parochialis Ecclesiæ S. Mariæ in Landscrona fructuum, & pertinentium omnium & singulorum & quomodolibet ab eis dependentium & connexorum eidem sub omni forma & modo in omnibus etiam suis punctis & clausulis, prout hæc omnia in litteris antedicti Domini nostri Luthomislensis Episcopi expressius distinguuntur unanimiter & Capitulariter nemine discrepante vigore præsentium consentimus, in cujus rei testimonium Capitulare nostrum sigillum præsentibus est appensum. Datum & actum in loco Capituli Luthomislensis anno Domini millesimo trecentesimo septuagesimo septimo undecima mensis Septembris Indictione decima quinta.

Post hæc sæpeditum Landscronense Monasterium istud ob nocivam adeò communis auræ intemperiem & molestissimam loci humiditatem, tum ob frequentes hæreticorum infestationes loco suo motum, atque anno 1393. in ipsam Civitatem Landscronensem fuit receptum, & quidem ad ipsam Ecclesiam suprascriptam mansione congrua pro Religiosis Canonicis inibi constructâ, Reverendissimo Domino Ordinario Joanne Episcopo Luthomislensi translationem istam solemniter approbante sequentibus litteris:

Nos Joannes Dei & Apostolicæ Sedis gratia Episcopus Luthomislensis Commissarius & Executor Unicus ad infra scripta à Sede Apostolica specialiter Delegatus ad notitiam singulorum tam præsentium quàm futurorum deducimus præsentibus, quod dudum litteras Sanctissimi in Christo Patris ac Domini nostri Domini Bonifacii Papæ Noni, cujus vera Bulla plumbea in filis Canabi more Romanæ Curia Bullatas fanas & integras, non raras non cancellatas cum ea, qua decuit reverentia, recepimus tenore infra scripti: Bonifacius Episcopus Servus Servorum Dei Venerabili Fratri Joanni Episcopo Luthomislensi salutem & Apostolicam benedictionem. Exigit magnæ devotionis affectus, quem ad nos & ad Romanam Ecclesiam gerere comprobatis, ut Vobis & tuis illis præsertim, quæ utilitatem & commodum Ecclesiarum ac Ecclesiasticarum Personarum & præsertim sub regulari habitu Domino militantium concernere dignoscuntur, gratiose & favorabiliter annuamus. Sane petitio pro parte tua nobis nuper exhibita continebat, quod olim bonæ memoriæ Petrus Episcopus Luthomislensis Prædecessor tuus quoddam Monasterium Ordinis S. Augustini Canonicorum Regularium ad honorem, & sub vocabulo S. Nicolai Episcopi & Confessoris, & B. Catharinæ Virginis & Martyris propè oppidum Landscronense Luthomislensis Diœcesis ad mensam Episcopalem Luthomislensem pertinens de novo instituit, & fundavit per Præpositum regendum & etiam gubernandum, quodque postmodum ad ejusdem Episcopi instantiam & procuracionem Parochialis Ecclesiæ Beatæ Mariæ Virginis in eodem oppido consistens, ad collationem Episcopi Luthomislensis pro tempore existentis tunc pertinens eidem Monasterio per Se-

dem Apostolicam, ut asseritur, unita & annexa ac incorporata extitit, ita quòd unus ex Canonicis dicti Monasterii pro tempore ad regimen dictæ Ecclesiæ deputari & assumi deberet, ac residuum hujusmodi fructuum & proventuum dilectorum Filiorum Præpositi & Conventus ejusdem Monasterii usibus cederet. Cùm autem sicut eadem petitio subjungebat, prædictum Monasterium situatum sit prope aquas, & in loco valdè humido, & aquoso, & propterea Canonici ibi ancillare, & alia commoda eis necessaria habere, prout decet, non possint, tūque dubitas propter vicinitatem dicti Monasterii ad oppidum ipsum, & propter guerras, & insultus hostium, qui in partibus istis plus solito, diebus istis invaluerunt, dictum oppidum de facto per hostes prædictos occupavit, & illud te perdere posse in maximum & irreparabile damnum tuum & mensæ tuæ prædictæ pro parte tua nobis fuit humiliter supplicatum, ut tibi autoritate Apostolica transferendi ipsum Monasterium de loco prædicto ad præfatam Ecclesiam Parochialem eidem Monasterio præfecturam annexam & unitam, quæ intra muros ipsius oppidi, & in loco benè securo, & ad hoc benè apto sita est, ac statuendi & ordinandi autoritate prædicta, quòd cedente vel decedente dilecto Filio perpetuo Vicario dictæ Ecclesiæ, qui nunc est, vel perpetuum Vicarium ipsius Ecclesiæ aliàs quomodolibet dimittens Præpositus dicti Monasterii, qui pro tempore fuerit, per se vel alium curam animarum Parochianorum ejusdem Ecclesiæ gerere & exercere valeat, licentiam de speciali gratia concedere dignemur. Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati fraternitati tuæ de consilio tamen duorum Episcoporum partium illarum Ecclesiæ tuæ Luthomisliensi magis vicinorum autoritate Apostolica transferendi præfatum Monasterium de dicto loco ad prædictam Parochialem Ecclesiam, ac statuendi & ordinandi, quòd præfatus Præpositus dicti Monasterii, qui erit pro tempore per se vel per alium curam Parochianorum prædictæ Ecclesiæ gerere ac exercere valeat, ut præfertur, tenore præsentium plenam & liberam licentiam elargiamur, proviso, quòd Ecclesia dicti Monasterii ad profanos usus minimè convertatur, sed per aliquem Sacerdotem idoneum ea deserviat in divinis. Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam nostræ concessio- nis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud S. Petrum undecimo calendis Octobris Pontificatus nostri anno primo. Post quarum litterarum Apostolicarum receptionem volentes procedere ad earum executionem juxtà traditam à Sede Apostolica formam Venerabiles in Christo Patres & Dominos Joannem Nazarethem & Joannem Magnesium Episcopos fratres nostros Charissimos cum debita instantia rogavimus, quòd consentirent nobiscum Landscronæ oppido nostro ad certum terminum, quem eis assignavimus propter translationem Monasterii S. Nicolai & S. Catharinæ situati ante ipsum oppidum Landscronense ad Ecclesiam Parochialem B. Mariæ Virginis faciendam, ut ipsorum consilio præmissio, & ad illud necessario facere possemus, sicuti haberemus in commissis. Et cùm prædicti Patres & Episcopi ad nos venissent, ad locum prædictum accessimus cum ipsis ipsum Monasterium S. Nicolai & S. Catharinæ suscipientes rem oculis, ut eò melius cognoscere possemus veritatem ubi consideratis singulis ipsius loci defectibus vidimus ipsum Monasterium esse situm in loco nimis humido & aquoso, ubi nec cellaria, nec commoda fieri possunt pro necessitate & utilitate ipsius Monasterii, ac Fratrum in eo degentium, cùm commoda ibi facta temporis successu per fluxum continuarum aquarum destruerentur, nec possunt tres Fratres qui ibidem manerent, diu satis subsistere propter nimiam loci humiditatem; consideravimus etiam non esse utile, neque expedire, neque dictum Monasterium in eodem loco in suis ædificiis permanisset inviolatum, tum propter vicinitatem fundi communis oppidi, quòd possit Episcopus & Ecclesia Luthomisliensis perdurare propter hostium insidias, & insultus quotidianos, qui temporibus istis, in quibus dies mali sunt, plus solito invaluerunt, tum etiam propter ipsum Monasterium, quod securius in ipso oppido res suas possit custodire, quàm extra muros ejusdem, ubi patet accessus omni venienti. Quibus præmissis sic diligenter consideratis, postquam Religiosus Frater Dominus Joannes ejusdem Monasterii professus Vicarius perpetuus & Plebanus ejusdem Ecclesiæ S. Mariæ ibidem in oppido Landscronensi spontanea & libera ac bona voluntate sua propter bonum statum & bonum commune translationis ejusdem Monasterii de dicta Ecclesia cessisset, & resignasset, eam in manibus nostris, renuntiassetque omni juri, quod sibi competiit in eadem, prout in signum cessionis, resignationis & renuntiationis litteras suæ confirmationis, quas suffert eadem, habuit, in præsentia multorum fide dignorum ac Notariorum publicorum exhibuit, tradidit, & assignavit autoritate Apostolica nobis in hac parte commissà de consilio dictorum Patrum & Dominorum Joannis Nazarathei, & Joannis Magnesium Episcoporum ipsum Monasterium S. Nicolai & S. Catharinæ cum singulis suis juribus, fundatione usque in præsentem diem fuit institutum & servatum de ipso loco, in quo priùs fuit, ad ipsam Ecclesiam Parochialem

chiam B. Mariæ Virginis, quæ sita est in oppido Landscronensi prædicto, in Dei nomine transtulimus & transferimus in his scriptis nostris ordinantes, quòd ipsa Ecclesia Parochialis B. Mariæ Virginis Monasterium Canonorum Regularium censeatur & nominetur perpetuò apud omnes, & quòd Præpositus & Fratres ejusdem Monasterii, qui pro tempore fuerint, sicut qui in præsentiarum sunt, in ipsum Monasterium sub habitu & Regula Canonorum Regularium Ordinis B. Augustini communiter vivant, devotè Deo serviant, sicuti sunt ab initio instituti, & ut ipsa translatio per nos facta nota esset & manifesta omnibus hominibus, honorabiles & Religiosos Viros Dominos Henricum Præpositum, Joannem Priorem, & alios Fratres ad præsens ibidem conventum facientes cum decenti reverentia & honore in Ecclesiam S. Nicolai & S. Catharinæ, ubi prius fuit Monasterium, & Præpositus & Fratres ejusdem suis privilegiis & libertatibus in novo gaudeant Monasterio, sicuti usi sunt, & habuerunt præteritis temporibus in antiquo. Insuper statuimus & ordinamus auctoritate Apostolica & licentia speciali ad hoc concessa prout superius expressatur, quòd Præpositus ejusdem Monasterii Fratrem, seu etiam (si necessitas ingruerit) per quemlibet Sæcularem Presbyterum curam animarum Parochianorum ejusdem Ecclesiæ gerere valeat & exercere, & ne ipsa Ecclesia S. Nicolai & S. Catharinæ Hospitale existat, eò quòd in ipso infirmi teneantur & servantur, ac quòd Præpositus & Fratres ejusdem novi Monasterii, qui pro tempore fuerint, duas sexagenas grossarum Pragensium pro sustentatione eorundem infirmorum ipsi Hospitali singulis annis tradant in perpetuum, & assignent, & etiam quòd ipsi vel per se vel per alios Presbyteros singulis septimanis in eodem Hospitali perpetuis futuris temporibus celebrent, vel celebrari faciant. In quorum omnium & singulorum testimonium sigillum nostrum cum sigillo Patrum & Dominorum Joannis Nazarathei, & Joannis Magnesii Episcoporum supradictorum de nostra certa scientia præsentibus sunt appensa. Datum & actum in Landscrona anno Domini, quo hæc translatio facta fuit millesimo trecentesimo nonagesimo tertio in die Sanctæ & Individuæ Trinitatis præsentibus honorabilibus & discretis Viris Vito Luthomisliensi Curie Episcopalis Officiali & Canonico S. Ægydii in Praga, Vito in Casapare Plebano, & Wenceslao Kardeizock dicto Notariis publicis, Wenceslao Presbytero Domikevo Plebano Luthomisliensis Diocesis, præsentibus etiam famosis & honestis Viris, quodam Milite juxta Patris sui nomine Temizicz nuncupato Wolfardo nostræ Curie Marefchallo & quam plurimis fide dignis Personis utriusque sexus ipsam translationem devotè considerantibus & præsertim Incolis Civitatis Landscronensis crebrius nominatæ in testimonium præmissorum.

Et ego Joannes quondam Nicolaus de Lichtenfat Clericus Pragensis Diocesis publicus auctoritate Imperiali Notarius, quia supradictæ translationi Monasterii, Ordinationi, Exactioni ac rei superius gestæ dispositioni, omnibusque aliis & singulis superius expressis, dum sic agerentur, & fierent unà cum prænominatis testibus præsens interfui, eaque sic fieri vidi & audivi, arduis præpeditis negotiis scribere non valui, sed paulatim scribi fieri procuravi, & his me subscripsi signoque & nomine meo solitis signavi requisitus & rogatus in testimonium veritatis omnium & singulorum præmissorum.

(L. S.)

(L. S.)

(L. S.)

Hic ergò loci, seu in sæpedita Landscronensi Civitate Religiosi Canonici subsistentes de posthac personaliter refederunt, seu commorati sunt, haud tamen diu Religiosæ mansionis seu Monasterii sui possessione perfructi, eò quòd nimirum sub decursum sæculi proximè sequentis videlicet circa annum 1440. à furentibus Thaboritis seu Hussitis partim violenter in exilium acti, partim immanissimè fuerint trucidati; reliqui verò præsidio fugæ hinc inde dispersi (nefando schismate simul & bello intestino interea temporis in terris istis assiduè nutriti) solo pane tribulationis sustentati, per provinciam oberârunt, in possessionibus suis nunquam non inquietati, seu turbati, quousque demùm anno Sæculari suprâ millesimum quingentesimo Olomucium in Moravia deportati stabilem inibi Sedem fixerunt, de quo pluribus infra in descriptione Monasterii Olomucensis. Sed priusquam omninò Landscronâ discedamus, consultum hic videtur recensere Præpositos, qui Canonice huic à primâ fundatione usque ad subsecutam abominationem memoratæ defolationis præfuerunt, & sunt sequentes.

I. Henricus.

II. Joannes I.

III. Joannes II.

IV. Laurentius, idem etiam Præpositus Fulnecensis in Moravia.

E 2

V. Ni-

V. Nicolaus.

VI. Andreas quandoque in actis publicis nominatus anno 1445. & 1460.

VII. Joannes III. metu persecutionis Hussiticæ in Poloniam deportatus ibidem mortuus & sepultus anno & die non notato.

VIII. Wenceslaus.

IX. Mathæus in tabulis nominatus anno 1479. & 1493.

X. Joannes IV. cognominatus Stiwacka de Hodentz; cujus temporibus Landscrenensis Canonica hæc tumultuante hæresi nimirum in totum defecit; eadem hæc paulò post restituta Olomucii in Moravia de posthac *Omnium Sanctorum* appellanda, cujus proin præpositus inibi designatus est, qui & hic Landscrenæ ultimus præfedit Joannes iste Stiwacka, de quo fortè pluribus infra.

LANGENZENSE,

Jam pridem antiquatum Canonorum Regularium Ordinis S. Augustini Monasterium sub Diocesano limite Herbipolensi comprehensum; id tamen quo ad tempus & nomen fundatoris, maligna hæresi nimirum quantum obstrepente, haud amplius per Nos inquirendum, Superiori ætate plurimum effloruit in cognomine Franconia oppido Langenzennensi; qui idem locus, quamvis de præsentis ad Principem seu Marchionem Brandenburgicum de linea Onolzbacensi adspicit, Monasterium tamen istud jam à decursu Sæculi decimi sexti Personis Religiosis, & ritibus omnibus penitus evacuatum cum quevis attinentiis, ut putà juribus, censibus, proventibus, ac fructibus in usum proprium solus & unicus obtinet alter Princeps itidem Brandenburgicus de stirpe Culmbacensi seu Bareuthensi furculus etiam pacificatione Westphalica in id confirmatus.

LANTENENSIS,

Ita nomine suo dictus Regularis quidam Prioratus in Comitatu seu Superiore (uti vocatur) Burgundia, quæ certa Germaniæ nostræ pars est, vel olim inclytus, idem à Pennotto nostro in histor. tripart. l. 2. cap. 33. num. 10. taliter habetur annotatus: *Sunt in Bisuntina Diocesi quatuor Prioratus Conventuales ejusdem (Canonico-Augustiniani) Ordinis, qui suos habent Priores Canonicos Regulares, Primus Lantensis &c.*

LAVANTUM,

Seu in Valle Lavantina Archi-Ducatus Carinthiæ vetustissima civitas etiam à Plinio Ptolomæo, Suida & Paulo Diacono memorata, ut & in antiquissimo Codice quodam M. S. inter Præfecturas Romanas recensita, eaque primùm Authore Flaviano Fabiano (quem Claudius Tiberius Cæsar anno Christi vicesimo septimo tertium ejusdem Ducatus Carantani Præfectum instituit) de novo condita, atque ab illo ipso *Flaviana* dicta, subinde verò dum Idololatria seu Paganismus inter Populares terræ hujus Inquilinos sensim defecit, & econtrà doctrinam Christianam suscepit, ab ea, quam primam & sancto Andrea digno Dei Apostolo, Germano Petri & in passione Socio sacratam habuit, Ecclesia nomen accepit, in qua demùm Collegium Canonorum Regularium Ordinis S. Augustini fuit institutum primà horum colonià ex Metropolitanà Salisburgenfi (quæ & ipsa tum adhuc Regularis & Augustiniana fuit) isthuc desumpta, cui primùm præfuit cum titulo & prærogativâ Decani Sifridus quidam Regularis Canonicus itidem ex antedicto Choro Salisburgenfi datus, de qua Canonica institutione clarè servatà usque modò superat sequens scriptura: *Anno post Incarnationem Domini nostri Jesu Christi Millesimo ducentesimo duodecimo die 20. Mensis Augusti, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris ac Domini Domini Innocentii divina providentiâ Papæ III. Regnante Ottone Romanorum Imperatore hujus nominis Quarto fundatum fuit Collegium Canonorum Regularium Ordinis S. Augustini in valle Lavantina, & in famosa civitate S. Andrea consecratum ad honorem Omnipotentis Dei Beatae Mariæ Virginis Genitricis Dei, nec non ad honorem SS. Apostolorum & singulariter S. Andreae Apostoli, & SS. Viti, Modesti, & Crescentiæ MM. ab Illustrissimo Principe ac Domino Domino felicitis recordationis Everbardo hujus nominis de Truxen appellato S. R. I. Principe & Archi-Episcopo Salisburgenfi. &c.* Verùm quod res est, priusquam in Lavantina historia ista ultrò pergamus, pro singulari Lavantinae istius ad S. Andream Ecclesiæ vetustatis decore regerere isthuc juvat, quàm plures pagos, Villas, imò etiam castra & oppida (quorum tamen ætate nostra non solum nescitur existentia, sed etiam jam pridem omnis exolevit memoria) proprio suo Lavantinae Ecclesiæ ad S. Andream Plebaro perfolvisse Decimas, & quævis alia jura Parochialia quocunque demùm titulo præstanda, imò vetustissima quædam Divo Paulo consecrata ruralis Ecclesia in sublimi & amplissimo (qui hodie sustinet Com-

pro-

WIANA

146.

porro laetitia
in hac uita pati
cujus praesentia
uoluntates uiuere

Monasterium
ad tempus & no-
niam per Nos
oppido Lan-
gobionem iura-
di iura & decuria
sunt cum quoe-
niam propriam
pe. Caluocensi
tus.

perire / ad re-
militat, idem i
etiam notatur:
Augustiani)

etiam i Pinar
Coice uocem
uiano Palaro
iudum Ducatus
ma ita. sub
uoluntates iudum
mas & iudum
noit. Eccle-
uiano S. Au-
reus (que te
niam profuit
den ex au-
trali uoc
uio Mlinio
u u Dnu
ere hno u
e uo La-
de Moria
apud
i ius re-
lopo Sallie
uergarou
ere illi
men u
men
&
ma
uolunt

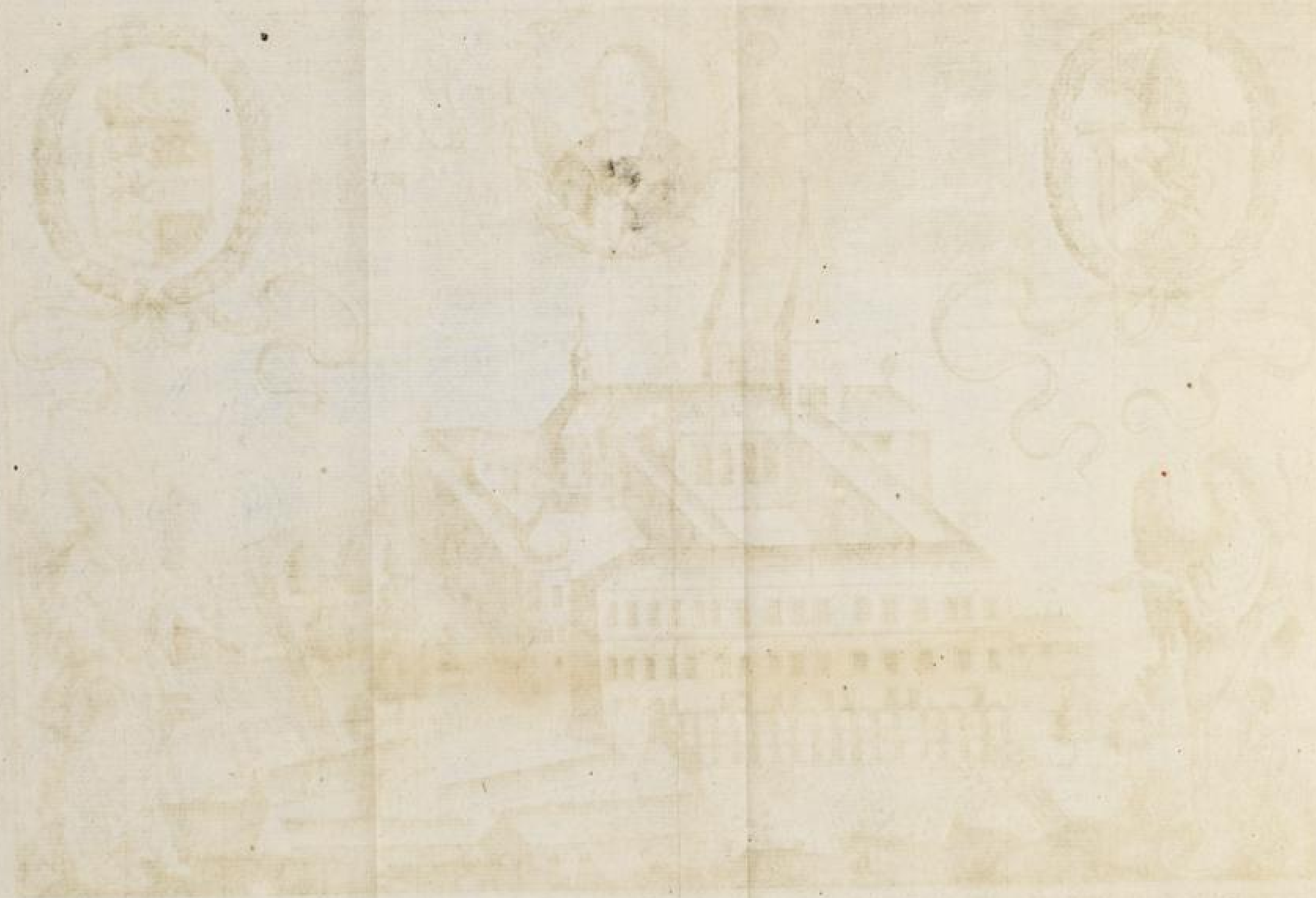
REVERENDISSIMO NO CATHEDRALIS ECCLESIAE
AD S. ANDREAM PINI PRÆPOSITO ET ARCHIDIA,
CONO NATO SS. THOMÆ DEPUTATO & ADM. RR. RELIGI-
OSISS. PRÆNOB. ACULARIBUS &c. D. D. D.

Ioan. Fratick. Sc. 1697.

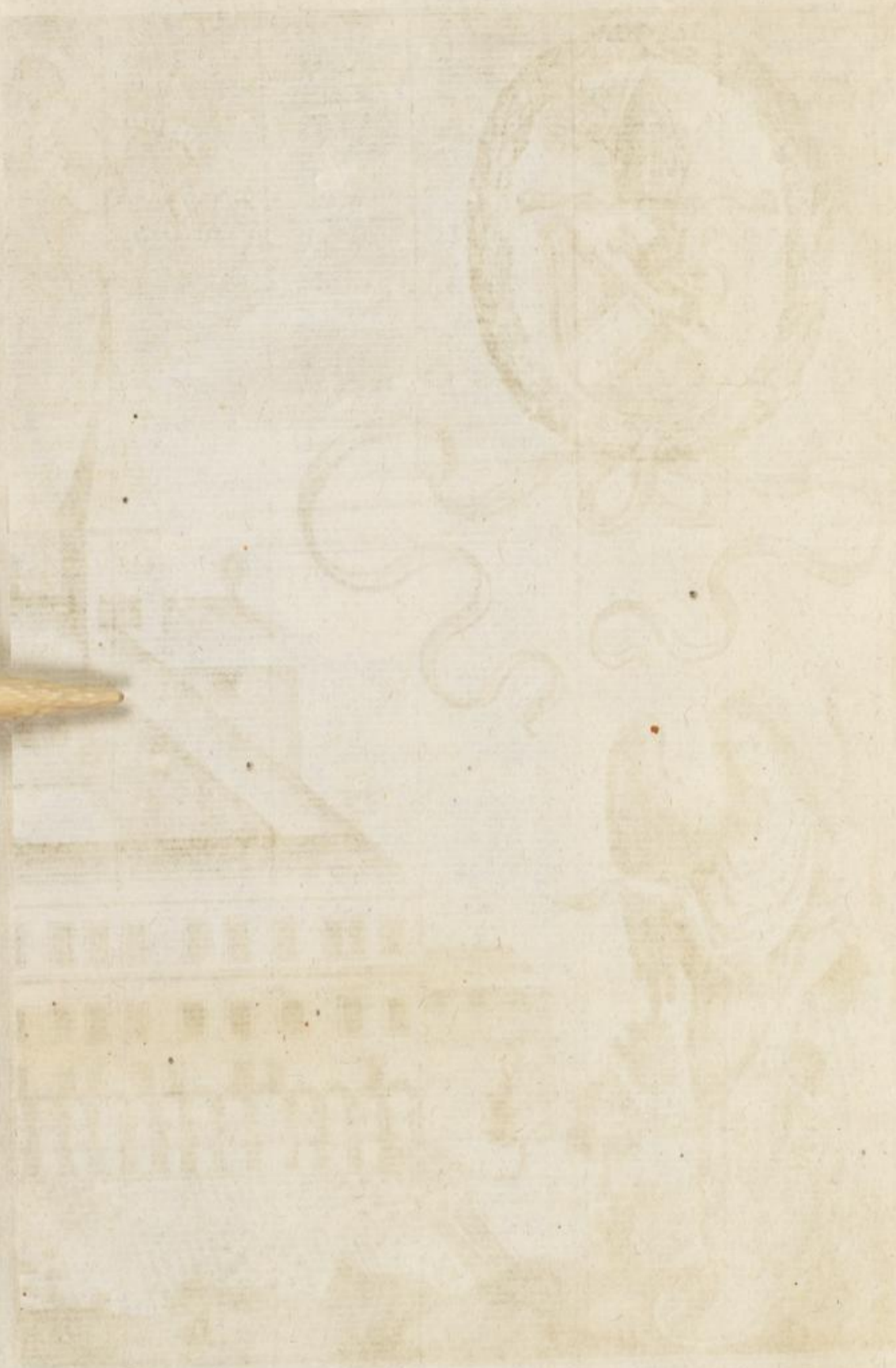
REVERENDISSIMO PRÆSULI PERILLUSTRI AC AMPLISSIMO DOMINO DOMINO MARTINO CATHEDRALIS ECCLESIAE AD S. ANDREAM IN VALLE LAVANTINA CANONICORUM REGULARIUM ORD. S. AUGUSTINI PRÆPOSITO ET ARCHIDIA-
 CONO NATO SS. THEOLOGIAE DOCTORI INCLYTI ARCHIDUCATUS CARINTHIAE MAIORIS CONSILII DEPUTATO & ADM. RR. RELIGI-
 OSISS. PRÆNOB. AC CLARISS. DD. WILHELMO PIENDEL DECANO CÆTERISQ. CANONICIS CAPITULARIBUS &c. D. D. D.

Joh. Franz. de 1787

Faint, illegible text or a title located below the main illustration, possibly describing the building or the figures in the medallions.

Vertical text from the adjacent page, partially visible on the right edge of the image.

Faint, illegible text or a signature located at the bottom of the page, appearing as a series of horizontal lines.

Vertical text on the right edge of the page, including a list of names and titles such as "Anno in al...", "Episcopus...", "Abbas...", "Magister...", and "Doctor...".

provinciale celeberrimum illud Benedictinæ familiæ Monasterium communiter *S. Pauli* nuncupatum) colle contuenda ab antiquo Lavantinam Ecclesiam ceu Matricem suam suspexit usque ad annum 1212. & fortè adhuc ampliùs, neutiquam obstante, quòd memorata Ruralis *S. Pauli* Capella seu Ecclesia intra territorium Abbatia *S. Pauli* steterit inædificata, quæ tamen eadem ipsa vertentibus annis commutationis titulo concessa fuit eidem *S. Paulo* Benedictino, qui vicissim dedit Parochiam & Pagum quendam suo nomine *Royckinensem* appellatum.

Anno 1228. ad majorem & ampliorem Orthodoxæ Religionis dilatationem ac propagationem ab Everhardo Archi-Episcopo Fundatore suprascripto de prævio consensu Sedis Apostolicæ seu Honorii Papæ III. novus etiam (de quo pluribus agitur in Germania nostra Ecclesiastica) in Ecclesia Lavantina fundatus & institutus fuit Episcopatus; cujus tamen Episcopus cum Præposito & Capitulo *S. Andreae* necquicquam commune habet, sed idem ipse Cathedralis ad *S. Andreae* Ecclesiæ plenario jure solus & unicus hic præstat; cujus post mortem semper à Canonicis Capitularibus ex antiquo more jam à longævo integri unius sæculi decursu constanter usurpato per speciales quasdam certi & antiqui tenoris litteras eligitur, seu potius in novum Præpositum Lavantinum postulat Decanus Metropolitanæ Ecclesiæ Salisburgensis pro tempore existens; qui vicissim pro delato taliter sibi honore pariter in scriptis humanissimas gratias exsolvens unà simul denuò resignat, & alium per Vota Capitularium Lavantinorum deligendum dictat, & sic nupera ætate nostra, dum post mortem Reverendissimi Perillustri ac Amplissimi Dom. D. Martini Venerabilis memoriæ Cathedralis Ecclesiæ Lavantinae Præsulis anno 1688. die 10. Maji è gremio Metropolitanæ Chori Salisburgensis antiquo more postulatus fuit Reverendissimus ac Perillustri D. D. Wilhelmus L. Baro à Fürstenberg pro tempore Decanus, quo pariter onus & munus Cathedralis Præposituræ Lavantinae pertinaciter detrectante communi suffragantium calculo successit anno 1688. die 10. Maji electus Reverendissimus Perillustri ac Amplissimus Dominus D. Adamus Sigefridus Suggart natione Carentanus, patria Clagenfurtensis SS. Theologiæ Doctor &c. &c. inferius in Catalogo Præpositorum denuò recensendus, quem proinde Ordine nobis communicato subjicimus.

Nomina D. D. Præpositorum & Archi-Diaconorum Cathedralis Ecclesiæ Lavantinae.

I. Fridericus Scalle à piissimo Fundatore ad Præposituram electus, ab eodemque Archi-Diaconi titulo donatus. Præfuit annis 38. vita & regimine suo defunctus anno 1251.

II. Frowinus electus anno 1251. terris demortuus anno 1268.

III. Henricus, post annos 28. decessit anno 1292.

IV. Fridericus ex nobilissima familia de Truxen, regime solum quinquenni exacto, naturali morte peremptus anno 1297.

V. Udairicus annis 19. Præposituræ dignitate clarus, diem suum obiit anno 1316.

VI. Meinhardus, novennis Antistes factus, talis esse simul & vivere desiit 1325.

VII. Petrus, annis 15. regimen tenuit. Obiit anno 1337.

VIII. Pilgrinus I. præfuit annis 24. & morte naturali decessit anno 1365.

IX. Stephanus, explevit annos regiminis quatuor. Obiit anno 1369.

X. Pilgrinus II. præfuit annis 38. desinens tandem urgentibus fatis 1403.

XI. Nicolaus, post bienne regimen immortalitati redditus 1405.

XII. Eustachius sexennio clavum tenuit, & ad plures abiit anno 1411.

XIII. Joannes Strasser, annis 46. gubernacula gessit, emortuus tandem 1457.

XIV. Jacobus, annos uno & viginti præstitit, exaninatus 1478.

XV. Erhardus, post septenne regimen immortalitatem assentus 1485.

XVI. Andreas Stachel, post annos 15. spontanea resignatione dimissus 1500.

XVII. Ægidius Harinus, electus anno 1500. morte decessit 1518.

XVIII. Thomas exacto decenniò terris defunctus est anno 1524.

XIX. Wolfgangus Franck, iter æternitatis ingressus anno 1543.

XX. Tiburtius Stachel, præfedit annis 15. mortuus anno 1558.

XXI. Paulus Scheibensteiner, post duodenne regimen exauthoratus.

XXII. Constantinus Hofheimer, quinquenniò præfuit, & vivere desiit 1575.

XXIII. Valentinus, morte naturali sublatus anno 1586.

XXIV. Blasius Sorger, quadriennis Præpositus, obiit anno 1590.

XXV. Dominicus Leo post annos 28. carne solutus 1619.

XXVI. Joannes Gambazius annis 42. munere Præposituræ clarus, obiit 1662.

XXVII. Augustinus Meir, in fata concessit anno 1669.

XXVIII. Martinus Sang, SS. Theologiæ Doctor, Canonice Religionis promotor egregius, communis patriæ Pater, in publicis Provinciæ negotiis indies pertractandis ad solum commune bonum semper intentus, tam obesse nescius, quam prodesse cupidus, expleto sui regiminis anno vicesimo primo, Christi verò 1689. æternitati, ut speramus, felici transcriptus est, cui demum successit.

XXIX. Adamus Sigefridus Suggart, SS. Theologiæ Doctor, jam supra nominatus, in Lavantium Antistitem dignissimè electus anno 1689. ea modò præsidet dexteritate, quæ commendat Prælatum inter magnos maximum, inter industrios laboriosissimum ac peritissimum, cujus nimie industriæ, raræque in rebus Ordinem nostrum Canonico-Apostolicum continentibus peritiam monumenta profecit posteritati transcripsit insignia videlicet *Canonicam Magni Præfulis Augustini Regulam*, erudito prorsus *Commentario* typis Clagenfurti anno 1703. vulgato illustratam, & *Splendores Ordinis Canonico-Apostolici*, cujus gloriosam antiquitatem, gravissimis duodecim summorum Pontificum testimoniis contra adversantes modernorum æmulantium manus, doctè æquè ac solidè stabilivit, nec non *admirandam summorum Ecclesiæ Præfulum sub eodem Instituto Apostolico-Canonico seriem per aliquot secula deductam* ordinatissimè contexit, æterna proin dignus in Canonico Ordine memoria. Præter recensita Opera edidit Clagenfurti anno 1698. *Scientiam hominis Religiosi. Solum Archi-Ducatus Carinthiæ.* ibidem anno 1701. *Examen Ordinandorum fustus explicatum. Conciones Mariales* Lingua Germanica. *Duodena Reflexionum spiritualium Hominis de homine ad implantandam cordi veram humilitatem excogitata.* Augustæ Vindelicorum anno 1735. Opus Posthumum, de quo Editor in Præfatione hæc habet: „Quam eximios hæc „*Duodena* fructus conferat, vel ipse Reverendissimus Author sit tibi amplissimum Exem- „plum, qui humilitate permotus, quamdiu in vita superstes erat, Thesaurum hunc nos „adè celaverat, ut etiam ab obitu illius non nisi facta iterata instantia comparari de- „buerit. Præter admirandam hujus Præfulis meritissimi in superos pietatem ac Litteratu- ram eximiam minimè prætereundum silentio, quòd in Curia Statuum Provinciæ Carinthiæ magnis negotiis præfectus, aliquot vicibus in arduis negotiis pertractandis ad Aulam Cæsaream præfatorum Statuum Commissarius ablegatus fuerit, rem semper dexterrimè & ad vota Provinciæ egerit. Humana deseruit, & ad Cœlestia transivit anno 1722. cui in regimine successit Præpositus numero

XXX. Georgius à Thalheim, qui usque ad annum 1724. præfuit. Cujus demum Successor fuit

XXXI. Franciscus Antonius de Suggart, qui adhuc hodie septuaginta duorum annorum Senex meritis quam annis gravior præest, variisque morbis ac Infirmis ac Infirmis vixit, cœlestem anhelat Patriam, quam ut restaurata valetudine post feros annos consequatur & adhuc diu feliciter præsit, ex animo precamur.

S. LAURENTII

Cum addito in Hissa cognominatum Provinciæ Trevirensis in Diœcesi Metensi, propè Sarburgum Oppidum, in Ducatu Lotharingiæ Monasterium, istud tamen de tempore & Authore primæ foundationis suæ Nobis nondum revelatum, primùm pro Canonicis Regularibus Augustinianis fuit apparatus, subindè verò postera ætate aliquando quidem ab Heterodoxis violenter occupatum, sed tamen anno 1629. (uti testificatur Pennotus in historia tripart. lib. 2. cap. 64. inde denuò redemptum. Sed ecce! Regularis Canonica hæc (quo titulo, vel jure? latet) devenit ad Religiosos Ascetas, qui locum hodiedum constanter incolunt, Præmonstratenses.

LAURISHEIMENSE,

Alias etiam *Laureacense*, dictum olim in Rhingovia (quæ est pars Franconiæ per Diœcesin Moguntinensem diffusa) magnificentissimum simul & primæva Origine sua vetustissimum, fuit quidem olim Professionis Monastico-Benedictinæ Cœnobium; inde tamen vertentibus annis (quocunque jure vel titulo) ad Canonicos Regulares devolutum; qualiter de hoc apertè satis constat ex Metropoli Salisburgenfi tom. 2. fol. 281. ubi de diversis diversorum Monasteriorum quoad Religiosum Statum immutationibus agitur, & inter alia sic habetur *Laureacense* (Monasterium) *primùm Benedictinorum, dein de Augustinianorum.*

LAUT-

LAUTTENBACHENSE,

Seu communiter *Luttenbacense* nuncupatum, in Superiori Alsatia quatuor leucis à Colmaria oppido Imperiali jucundissimè distans, idèmq; Regali fundatione sua vetustissimum Canonorum Collegium est, quod primum Institutorem habere meruit Clodovæum Francorum Regem circa annum gratiæ quingentesimum. Inter antiquos hujus loci Canonicos sub annum circiter 1070. magnâ vitæ sanctitate perinclytus apparuit primus nominatissimæ quondam Congregationis illius, quæ postmodum *Marbacensis* inaudit, primarius Author & Institutor *Manegoldus de Luttenbach* communiter appellatus; idem paulò post infra in descriptione Monasterii *Marbacensis* amplius adducendus. Celeberrimum autem *Luttenbacense* Collegium quamvis sub Religiosissimo Magistro suo *Manegoldo* antedicto strictissimè reformatum omninò novum hominem induit, qui secundum Deum creatus est in justitia & admiranda vitæ Religiosæ disciplina, de posthac tamen & quidem jam à longis retrò temporibus rursus immutatum fuit in Sæculare Canonorum Collegium, quod hodie sub Ecclesiastica jurisdictione Ordinarii detentum habet Præpositum, Decanum, Custodem, & alios Officiales, de cætero censibus ac redditibus sat opimis largiter instructum.

LENS,

Ita simpliciter suo nomine dictum in Diœcesi Leodiensi sacrarum Virginum sub Canonica S. P. Augustini Regula militantium Venerabile contubernium; cujus tamen modica solum superat notitia ex solo & unico Joanne Hoybergio Congregationis Windesimensis Canonico, & Corfendoncano in Geldria Priore vicefimo nono, qui in notationibus suis ad historiam Corfendoncanam expedito occasione Parthenonis hujus suo nomine *Lens*, ut audivimus, appellatur, vel pauca solum declaravit sequentia: *Hujus (Vallis S. Barbaræ, seu Thenensis appellati) Collegii initio occasionem dedisse legitur quidam Henricus de Horn Prior Canoniarum Regularium in Lens juxta Hogum, qui cum Suppriorissa & Conventu suo anno 1388. Thenas se transfulerunt, ibique Monasterium sub titulo S. Barbaræ erexerunt. Postea verò Henrico præscripto Episcopali auctoritate ab Officio Prioratus absoluto, Suppriorissa fit Priorissa seu Præolata Monasterii. Cum autem hæc eadem Priorissa Teutonicum idioma, ut agebat perdiscere non posset, anno 1403. officio se abdicat, locum de licentia Episcopi deseruit, atque cum sex aliis ad antiquum Monasterium in Lens rediit. &c.*

LENERENSE,

Taliter ab antiquo nomine suo dictum, jam pridem tamen antiquatum, Diœcesis Mindensis in Westphalia, de Ordine Canonico-Augustiniano Venerabile quondam Parthenæum, atque istud jam à prima fundatione sua fuit consecratum; Verum de primævo ortu suo hodiè nobis unicè notum ex Chronico Mindensi Pistorianæ Editionis fol. 727. sic legendo: *circa tempora istius (Sigewardi inter summos Pontifices Mindenses vicefimi tertii sub annum 1140. die 19. Maji terris demortui) Episcopi quidam Sacerdos divitiis abundans Monasterium Leneren fundavit, fuit enim Leneren prius Ecclesia Parochialis, & prædictus Sacerdos fuit ibi Plebanus; adiit ergò Dominum Apostolicum, & impetravit, ut inibi posset Monasterium Monialium erigere, quo annuente prædictus Presbyter sic Monasterium prædictum fundavit, & post hæc factus est ibi Præpositus.*

LEODIENSIS

Ecclesia Metropolitana (Cathedralis solum est, jure ac titulo Suffraganeatus Metropolitanæ Coloniensi subdita) à prima institutione sua habuit Clericos regulariter viuentes. Molanus lib. 1. de Canonicis cap. 3. Ejus fundationem nonnulli in B. Humbertum referunt, qui non solum Metropolitanæ S. Lamberti, sed ipsius etiam Civitatis Author fuit. Miræus de Colleg. Sæcul. cap. 21. cum eo anno corpus S. Lamberti cum Sede Episcopali ex Trajecto transfulisset, Notgerus verò ejusdem Civitatis Episcopus, prout legitur in tabula quadam existente in Ecclesia Divi Joannis Evangelistæ Leodiense Monasterium B. Lamberti in melius, quàm antea fuerat, immutavit. Ecclesia enim, quam B. Humbertus ædificavit, ad lapsum declinaverat; hac diruta templum sexaginta Canonorum juxta magnificentiam dilatati cordis sui exaltavit, claustris ditioribus decoravit, Claustrum & Domorum ædificia renovavit: illud porrò memoriæ Posterorum commendandum; quod cap. 21. de Colleg. Sæcul. notat Molanus; Cùm Innocentius Papa II. Leodium cum B. Bernardo Claravallensi Abbate ivisset, resedisse in eâ S. Lamberti Basilicâ Regum Filios novem, Ducum quatuordecim, Comitum triginta, inferior

ris Ordinis Canonicos septem, omnes numerò sexaginta, quorum nomina leguntur in tabulâ ad latus aræ majoris in templo D. Lamberti suspensa. Hæc Pennottus in historia tripart. l. 2. cap. 38. n. 7. & paulò post ibidem. de Regularitate Ecclesiæ Leodiensis adest irrefragabile testimonium Wazonis ejusdem Ecclesiæ Episcopi ex Præposito assumpti in Epist. ad Fratrem Joannem dictæ Ecclesiæ Præpositum, quam refert Mauburnus in Venatorio lib. 2. cap. 7. cujus tenorem ex cit. auctore hic subjicio.

Epistola Wazonis ad Joannem Præpositum.

Fratri Joanni secundum sua merita, non suus Wazo. In veteris amicitie memoriam cogor te, Frater adhuc compellere, quamvis apud nos nihil dignum merearis gratiæ. Hastenus te venustabat scientia litterarum, aliquantulum etiam efferebat in construendis negotiis rationis justitia: nunc quoniam bonâ fortunâ uteris, priora præsentibus confundere mihi videris, quidquid boni prius habueras, adjudicamus simulationi, quia fortuna bonis superveniens solet meliores efficere. Enim verò divitias per se nullas æstimamus, nisi à possessoribus suis hac translatione præbentur. Archi Diaconatus enim cæteraque mundi vanitas suo contagio te non infecit, sed quàm versipellis prius latebas, suis operibus exposuit. Ultionem malè vivendi forsitan reformidares, nisi plurimum sæculari potentiæ consideres. Cùmque multa in te punienda possim recensere; unum quod me contingit, volo, si queam refellere. Dicis te Præpositum, potenter esse constitutum, claustralia negotia domi, sine consilio Decani, Fratrumque sicut volueris dispensaturum, cùm gladio non utaris, cur potenter, & non regulariter dicis? si tua dignitas est à Deo, cur illam non defendis scripto? In confusionem meam Prælatus & Præpositum esse dicis, obviare veritati, gratiæ deserviens minimè revereris; quid est, quæso aliud veritatem scienter fraudare, quàm Christum patenter denuò crucifigere? Væ qui dicunt malum bonum, & veritatem in mendacium commutant. Ergò cùm veritatem se Christus esse dicat, quisquis veritatem lædit, Christum procul dubio crucifigat. Sancti Patres zelo justitiæ ferventes regulam claustralem divinitus illustrati conscripserunt, nihil superfluum addentes, vel necessarium subtrahentes, neque ad dextram, neque ad sinistram declinantes. Prælati & Præpositi tulerunt omnem controversiam, si tibi ambitionem, mihique lenieris invidiam. Dic, quæso, dic, si regula sigillatim titulat Episcopum, Prælatus, Præpositum, Cantorem, Cellerarium, Portarium usque ad Piftores & Coquos, si Prælatus & Præpositus unum est, quare præmittit Decanum? irrationabiliter ergò Regula videbitur esse composita, si non exequitur omnia claustralia secundum propositum necessaria, sed quis sanum sapiens audebit hoc asseverare, cùm Spiritus S. Auctor regulæ fictum effugiat disciplinæ? Noli, Frater, noli interpretari malè scripturam regulæ sufficientem. Prælati & Præpositi velis, nolis, necessariam tene distinctionem, quia si Prælati & Præpositi unum essent subjectum, potius unum quàm duo scriberetur capitulum, ut sicut Præsulis & Episcopi duum nominum sit unum capitulum; sic Prælati & Præpositi fieret, si essent unum, quia ergò duæ personæ intelliguntur in Prælati & Præpositi significatione, meritò duas sententias placuit regulæ Scriptoribus annectere. Præsertim nomen Decani, quod regula non ponit, minimè te moveat, quod solum militaris disciplina regula S. Benedicti à decem militibus vel Monachis litteris sacris tacentibus frequentat: quoniam quidem cùm regularis diligentia 30. 60. vel his amplius Canonicos simul admittat, nomen Decani, quia super denarium res agitur, rationabiliter ponere devitat. Erit igitur Prælatus secundum spiritualis vitæ administrationem prior in claustro, & consequenter Præpositus, propter exteriorem procurationem, Ordine 2do. spiritualia namque sæcularibus dignè præponuntur, quantum stolido corpori rationalis anima principatur. Hanc institutionem immobiliter servant occidentalia Claustra & Monachorum quotquot sunt ubi ubi Cænobia, sed quia pluris opes religione existimas, veneraris Præpositum suppressa Decani celebri statione: quoniamque gloriaris te Præpositum esse, præsumis Claustralia negotia fratribus inconsultis dispensare, non ut utiliores fratres ad hæc promoveantur; sed qui gratia tua solummodò participantur. Hinc religionis divinæ, pro dolor? ruina suboritur, litteralis disciplinæ studium penitus destruitur. Hanc institutionem Pater cælestis non plantavit, Mater Ecclesia scriptis suis non animavit: necesse est ergò spirituali cultro spuria succidere vitulamina, & regularibus monitis assensum præbere per omnia: præcipit namque regula, Præpositum sub Prælato agere injuncta sibi fratribus humiliter, fidelitèrque cum bonæ conversationis exemplis administrare. Si is resultaverit, ab officio removeri, aliùmque loco ejus aptiorem constitui. Ad hæc, Frater, vide, quæso subjectionem Præpositi, vide fidelitatem, humilitatem, periculum quoque ministerii. Quod si claustralia bona præsumis fratribus inconsultis distribuere, ubi est subiectio debita, ubi fidelitas, ubi humilitas Obedientiæ, si enim Pontifex ipse, cui singulariter istud competit, non potest

Ecclesiastica bona sine Clerici consensu disponere, quomodo subiectus minister audebis bona Fratribus communia pro tuo libitu dissipare? Jubetur Abbas cœnobialiter in consilium totam congregationem convocare, eorum cuncta consilio diffinire, tu dedignaris Confratres tuos super omnibus bonis consulere? jubetur etiam inter plures Monasterii bona dividere, ne Præpositus solus tenens omnia possit superbire, alioquin si licenter id feceris, jam non præes Canonicis sed Servis & Eleemosynariis tuis. Quis, rogo, sufficiens erit utcunque vivere, qui dignetur in eleemosynæ tuæ stipendia transire! ut quod Fratribus communiter à Christi fidelibus conferuntur dona possessionum, si tu singulariter super his tibi vendicas dominium? hætenus eramus et si pauperes Christi, liberi tamen Matris Ecclesiæ Filii. Reliquum est, famulemur tibi Servi emptitii, desine, desine insolenter agere, officiique tui modum humiliter cognosce. Vide etiam si non secundum monita regulæ incumbat proposito canonicæ conversationis exemplo subditos illustrare. Ergo si regulare mandatum est, Canonicos Chorum, dormitorium, Refectorium frequentare, quare non etiam te, cum non fecernaris ab hac Societate? Cum sis sanus & validus, plerumque otiosus erubescis esse Religiosus, à mane usque ad vesperam non pudet te sæcularibus insudare, & semel per hebdomadam, aut mensem Choro confunderis interesse? Qui non laborat, nec manducet, scribit Apostolus: tu nihil vel parum laboras, omnia colliges solus? si otiosis & omnibus interdicitur naturalis; quid tu negligens Præpositus opibus laborantium dominaris? Ecce per Apostolum derogatur tibi vitæ communio, unde tibi tantæ dominationis abusus? si de Altari vivere debent, qui Altari deserviunt, consequenter qui non servis, nil debes accipere, qui parcè seminant, parcè & metat, & unusquisque propriam mercedem secundum suum laborem accipiat.

Porro si Religiosissimus esses, per humilitatem hanc dominationis ambitionem cavere deberes. Si Paulus plus omnibus laborans profitetur se minimum & abortivum; cur tu nihil laborans, è contrario singulare præoccupas dominium, si sententia Pauli per omnia est laudabilis, universaliter præsumptio tua fit detestabilis. Potentem te dicis esse Præpositum, bona Claustrum sine consilio Prælati & Canonicorum in domo tua pro libitu dispensaturum, quem te ipsum facis? quid habes quod non accepisti? Non te metiaris adulantium lingua; quid sis, non quid voceris, diligenter examina. Si Deus Homo venit ministrare, non ministrari, cur tanto fastu quæris dominari? Cum Deus esset, semetipsum exinanivit formam Servi accipiens, tu pulvis exiguus, contendis vocari Præpositus potens? enim verò nequaquam poteris esse ejus discipulus, nisi prius deposito superbo dominandi fastu, parvulus efficiaris. Si nullus Claustralis Præpositus, nisi ex Regulari Canone debet ordinari, profectò non debes esse Præpositus, nisi Canonicam Claustrum ducas vitam. Distat igitur inter Clericum & Canonicum, quod non Clerico sed Canonico debetur Claustrum, omnis enim Canonicus Clericus, sed non convertitur. Ex Canonico autem non ex Clerico regulariter constituitur Præpositus, & ideo necesse est, si Præpositus es, in Choro, in refectorio, in dormitorio, nisi per licentiam, sis assiduus, quapropter aut cum Præpositurâ habebis Religiositatem, vel Præposituræ dignitas vertetur in villicationem. Non erit autem necesse constitui ex Canonico Præpositum, si idem Ministerium possit æquè ministrari per Laicum. Sis ergo, consulo, Præpositus cum Religione, ut saltem velis Religiosos amare: quia nimis prophanum constat utrumque, hinc te Religiosum esse, hinc te Religiosos vexare. Quidquid in Ministerio tuo justè superfuert, in vita tua teneas, nec tamen fratribus hoc palam facere, nec furti argueris obmittas. Sic ego in duabus villis mihi invito commissis coquorum mansorum servitium justa ratione superlucraturus fratribus intumavi, & statim servitium feci quantoque me in gaudium pro fidelitate intrare sperabam, tanto tribulationibus invidiæque magis succubui. Servus evangelicus talentum duplicans à Domino collaudatus meruit donari: ego quadruplicans multis modis, impetitus & circumventus addictus sum paupertati. Ergo frater omnes in communi accingimur humilitati, fidelitateque regulariter & res Claustrum sicut oportet, tractemus irreprehensibiliter. Quantò majores sumus in sæculi dignitatibus, tantò nos in omnibus humiliemus. Avaritiæ, dominationisque altitudinem studiosè fugiamus, quæ Religionis disciplinam naturaliter solent propulsare. Instruat nos saltem disciplina Colonienfis Claustrum, ubi Præpositus & Prælati in Choro primi stantes officiosè satagunt, nequid difficultatis proveniat seu negligentia. Disciplina Claustrum specialius adscribitur Prælato, nec tamen deest invitatus Præpositus instante scrupulo, stipendium quotidianum cum cæteris officialibus exhibet Præpositus, siquid defuerit sine inimicitia exigit Prælati. Cellarius annonam, vinum, pulmenta suscipiens à Præposito, Prælati Seniorumque dispensat mandato. Liber est Præpositus ab expensis, quæ dederit Cellario, Cellarius æquè ab his, quibus paruerit Prælato. Sic Concordia Prælati & Præpositi in Claustrum ædificationem coaptatur: quia non ambitiosa Charitas, quæ Dei sunt, non quæ sua, rimatur.

Lugenda nobis esset acrius Claustrum nostrum recens oborta discordia, nisi in fanitate corporis conualescerent etiam ægrotantia membra. Et ne tibi paternæ consolationis penitus munia subtraham, precor Archi-Diaconatus tui moderare gloriolam: quia divina bonitas pluribus de bonis ditavit, quibus rationabiliter honoreris, in Archi-Diaconatu decretis Ecclesiasticis instituto quid extolleris? Si Diaconus es, dic, unde tibi cognomen Archi? si non potes, ulterius desine gloriari. Coepiscopos & Archi-Diaconos ob insolentiam removit Ecclesia: unde & his caret usque in præfens Metropolis Colonia & tota Provincia. Canon vetat Diaconum ante Presbyterum injussum edere, tu Presbyteros præsumis judicare aut etiam verberare.

Tantam habes auctoritatem in judicando, ut nulla scriptura, nulla possit resistere ratio? Quoniam quidem voluntas tua necessario nobis est lex & regula, quæso per Deum dirigas eum semper cum justitia, cum me in nullo exceptis peccatis meis, quæ nimia sunt, possis legitime redarguere, quare in augmentum malevolentiae tuæ me folles iracundum vocare? si ira Viri justitiam Dei non operatur, vel meas injustitias dic, aut veritas tua cassatur; sed quia negotia mea lege delecta tuis pravis consiliis ne confundar, nolo communicare, imputas mihi hoc agere iracundiae obstinatione, sed malo à te dici, nec esse iracundus, quàm tuorum Conciliorum semper alumnus. Ista, Frater, in pristinae familiaritatis recordatione meditanda liberali studio tibi delegamus & ne quoddam dictum sit in gratiæ detrimentum, quia sic ratio poscebat, optamus. Hastenus Wazonis Epistola. Alii præterea non pauci hujus Metropolitanæ Canonici durante Regulari observantia litteris posteritati transcriptis floruerunt, quorum nomina unà cum præclaris Eorundem Operibus Ordine Alphabetico conspicienda hinc exhibemus.

Adelmannus Grammaticus (qui Sigeberto est Almannus) hujus Cathedralis Ecclesiæ Canonici Regularis, Fulperti Carnotensis Antistitis quondam Auditor. In Brixientem Episcopum in Italia postmodum assumptus, Vir in divinis litteris studiosus & eruditus, Philosophus, & Dialecticus suo tempore famosus, metro excellens & profa. Floruit anno 1040. Scripsit utroque Stylo quædam commendanda opuscula, inter quæ ad Berengarium Turonensem olim apud Fulbertum Condiscipulum suum, tunc errare & pravè sentire incipientem valdè prolixè & amicè eum corripiens

De Corpore & Sanguine Domini Lib. I. qui liber editus & census fuit cum aliis similis argumenti libellis à Joanne Ulimerio Can. Reg. Lovanii anno 1561. & habetur in Bibliotheca SS. Patrum Parisiis anno 1644. edita, tom. 3. columna 167.

Possit hinc etiam inferi Vita S. Abberti hujus Ecclesiæ Episcopi & Mart. quæ habetur in Purpura docta lib. 1. fol. 113.

Anselmus Leodiensis Belga, in eadem Cathedrali S. Lamberti Basilica Canonici Regularis clarebat anno 1050. scripsit ad Annonem Archi-Episcopum Coloniensem

Gesta Episcoporum Leodiensium à temporibus Theodardi Episcopi, qui S. Remaclo immediatè successit usque ad sua tempora, hoc est usque ad Wazonis Episcopi obitum, qui in annum 1048. incidit. Anselmi historia cum aliis ejusdem argumenti Authoribus edita est Leodii anno 1612. studiò Joannis Chapeavilli Vicarii Generalis Leodicensis.

Ex Auberto Miræo in notis ad Sigebertum Gemblacensem de Script. Ecclesiast. cap. 163.

Eckerbtus, quem Sigebertus Gemblacensis Egebertum vocat, hujus Metropolitanæ Ecclesiæ Clericus seu Canonici Regularis natione Teutonicus. Vir in Divinis Scripturis, ut ait Abbas Sponhaimensis eleganter doctus, & in sæcularium litterarum disciplinis ad perfectum instructus. Claruit temporibus Henrici Imperatoris III. anno Domini 1060. Scripsit ligata & soluta oratione non nulla opuscula, quibus nomen suum ad posteritatis notitiam transmisit. Ex quibus extat volumen metro eleganti compositum, quod prænotavit

De Ænigmatibus Rusticanis Lib. 1.

De eadem re alius major. Lib. 1.

Ad hæc teste Auberto Miræo in Scholis ad Sigebertum Gemblacensem de Scripturis Ecclesiasticis cap. 146. Scripsit Vitam S. Amoris Aquitani Confessoris, Belisæ prope

pè Tungrorum urbem, in Diœcesi Leodiensi quiescentis. Extat ea MS. in Monasterio S. Laurentii ad muros Leodienses & alibi

Franco Natione Belga Canonicus Regularis ac Scholasticus hujus Cathedralis Ecclesiæ, qui Trithemio de Script. Eccles. fuit Vir in divinis Scripturis egregiè doctus, & in Sæcularium litterarum disciplina eruditissimus, Philosophus, Astronomus, & Computista (verba sunt Trithemii) insignis, & non minus Religione quàm scientia venerandus. De quo Sigebertus in Catalogo sic inquit: *Amatores scientiæ sæcularis taxent ejus scientiam ex libro, quem scripsit ad Hermannum Coloniae Archi-Episcopum de quadratura Circuli, de qua Aristoteles sic ait: Quadratura Circuli, si est scibile, scientia quidem nondum est, illud verbò scibile. Conferant vel etiam præferant eum Sæculares Philosophis: nos eum laudamus, quia divinæ scripturæ invigilavit &c. ita ille vivebat anno 1060. scripsit itaque*

De Jeuniis quatuor temporum. MS. Leodii ad S. Laurentium

De Laudibus B. Virginis. MS. in Monasterio Canonicorum Regularium Septem Fontium apud Bruxellam.

De Quadratura Circuli lib. 1.

De Computo Ecclesiastico. lib. 1. & alia.

Godescalcus Hujus Ecclesiæ Canonicus Regularis ac Diaconus scripsit tempore Caroli Magni jussu Agolfridi Episcopi sui electi anno 761. Vitam S. Lamberti Episcopi Leodiensis ac Martyris, quæ extat apud Chapeavillum Tom. 1. de gestis Pontificum Leodiensium.

Ex Auberto Miræo in Auctario ad Scriptores Ecclesiasticos cap. 220.

Præpositimus, seu ut alii Præpositivus huius Ecclesiæ Regularis Canonicus ac Presbyter, Vir longè doctissimus, scripsit

Compendium Theologiæ & Summam Sententiarum cum multis aliis.

Stephanus Leodiensis ex Comitibus Sabinensibus oriundus, Can. Regularis primùm Cathedralis Ecclesiæ Metensis, tum Episcopus Leodiensis Vir doctrina moribus ac sanctitate vitæ præstans, princeps Philosophorum suæ ætatis, magnòque in pretio à Carolo Calvo habitus, à quo quæ voluit, faciliè impetravit, obiit anno 920. 14. calend. Junii cum præfuisset annos 17. Corpus terræ mandatum fuit in Ecclesia majori S. Lamberti Leodiensis. Scripsit ad Hermannum Coloniensem Archi-Episcopum

Vitam S. Lamberti Ep. & M. quam ex MS. codice anno 1612. Joannes Chapeavillus Tom. 1. rerum Leodiensium publicavit. Ad hæc teste Sigeberto Gemblacensi de Script. Eccles. composuit Cantum Nocturnum de eodem Martyre.

Canticum de SS. Trinitate.

Cantum de inventione S. Stephani Proto-Martyris.

Scripsit quoque ad Robertum Episcopum Metensem Librum Capitularem, in quo Capitula, Responsorialia, Versus, Collectas per singulas noctis & diei Horas per integrum annum distinctè congescit.

LEODIENSE

Aliud ibidem loci seu primo solum lapide à Leodio (uti habet Miræus de Collegiis Regul. cap. 55. fol. 150.) situatum Canonicorum Augustinianorum Cænobium communiter *Abbatia S. Ægydii* intitulatum, cujus originem & foundationem Anonymus Author Magni Chronici Belgici fol. 153. fideliter exhibet in hæc verba legendam: *In Ecclesia etiam S. Ægydii in monte publico Canonicos Regulares instituit (Albero Leodiensis Episcopus hujus nominis primus, ordine verò vicesimus octavus, idem etiam Godefridi Ducis Lovaniensis uterinus frater electus anno 1231.) & eis multa bona tribuit, quæ Ecclesia incepta fuit tempore Notgeri 27. Leodiensis Episcopi per Gundrannum Foculatorem & Mimum, qui relictis vanitatibus Sæculi elegit in illo nemore vitam eremiticam, & quia transitus periculosus erat; idè ibi hospitalitatem exercebat. Habebat verò iurso, qui attrabebat lapides pro Ecclesiæ edificio, Leodienses mirantes cum iurso lapides trahi, quidam ex ipsis Sæculum relinquentes cum eis ibi regulariter vixerunt. Primus eorum Prior quondam Decanus S. Petri Leodiensis, post primus Abbas fuit Azzo, qui ibidem sunt sepulti, ad quam Ecclesiam singulis annis veniunt Mimi Episcopatus Leodiensis processionaliter cum candelis & oblationibus feria quarta post Nativitatem S. Joannis Baptistæ ob reverentiam Gundranni, quem ad Sæculum reducere voluerunt, qui obiit quarto calendas Aprilis,*

fratres autem ejus cum Cruce obviant usque ad porticum Ecclesiæ. Et paulò post: Obiit Albero (fundator antedictus) in Circumcisione Christi, sepultus in Ecclesia S. Ægydii publici montis.

LEODIENSE

S. *Leonardi* intitulatum, seu Sanctissimo Lemovicensium Abbati & Confessori dicatum tempore & authore non notato cœpit in Suburbio Leodiensi fundatum Venerabilis Congregationis Windesimensis Monasterium, cujus perantiqua structura aliquando penitus dejecta ejusdem Congregationis Prior Generalis Reverendissimus ac Amplissimus Dominus Augustinus Cloflet adhuc in diebus suis isthic loci seu ad S. Leonardum adhuc officio Procurator nuper novam anno 1688. fabricam molitus pro religiosa industria sua totam eandem Claustralem structuram ad eò feliciter ad finem perduxit, quod & idem ipsum Leonardinum Monasterium ipse jam officio Prior amplius ad mortem usque laudatissimo regimine simul ac gloriosis meritis suis gubernavit.

LEODIENSE,

Percelebre quondam Canoniorum Regularium Ord. S. Augustini Divæ Virgini Mariæ simul & S. Gabrieli Archangelo dicatum, istud tamen (prout nobis videtur) fortè jam pridem antiquatum, & omninò disparuit, de quo grata nobis saltem superat memoria in Magno rerum Belgicarum Chronico ab Authore Anonymo folio 110. sic annotata: *Isto eodem tempore (sub annum circiter Sæcularem seu Millesimum) Albertus Canonicus Tornacensis, qui de Colonia Agrippina originem duxit in Parochia (apud Leodienses) Rodensi Ecclesiam in honorem perpetuæ Virginis Mariæ & ejus Paranympbi Gabrielis ædificavit, & ibidem fratres sub Regula S. Augustini, sicut per revelationem acceperat, congregavit, & relicta Præbenda in eadem Ecclesia sub duobus Præpositis devotè militavit, quibus in pace defunctis Abbatem primum præfecerunt Virum Religiosum nomine Joannem de consensu Domini Oberti Episcopi Leodiensis. In hoc loco Monasticæ disciplinæ vigor per multos effloruit annos, sed heu! jam nostris temporibus non hostium incurfu forinsecus, sed tinea attenuatus intrinseca, desolationi proximus est.*

LEODIENSE,

Monasterium S. Petri fundavit Beatus (cujus succinctam vitæ historiam exhibet etiam sæpeditatus Anonymus in Chronico Magno rerum Belgicarum fol. 29.) *Hubertus, anno 714. & opulenter dotavit, quod à Nordmannis vastatum instauravit Richardus Leodiensis Episcopus anno 915. Ita quidem Pennotus antedictus, contra ac Anonymus jam sæpeditatus in magno suo rerum Belgicarum Chronico fol. 30. in eodem isto Leodiensi S. Petri Monasterio primitus Monachos constituisse scribit his verbis: Ecclesiam S. Petri ædificavit (S. Hubertus antedictus) in qua nigros Monachos de Cœnobio Stabulensi posuit.*

LEODIENSE

Monasterium, quod est Ordinis Vallis Scholarum piissimum Authorem habuit Robertum Principem & Episcopum Leodiensem anno 1246. carne mortali resolutum, & de prima hujuscemodi fundatione Anonymus Author magni Chronici rerum Belgicarum fol. 235. occurrit in hæc verba legendus: *Eodem tempore (circà annum 1233.) Leodii in loco qui dicitur Granaria fundata est Ecclesia B. Mariæ, quæ Insula B. Mariæ dicitur, ubi primò Canonici Regulares fuerunt, sed post fratres de Ordine Scholarum. De quo eodem Ordine seu prima institutione illius videri poterit Augustinus Barbosa de Jure Ecclesiast. lib. 1. cap. 41. num. 34. fol. 550. & Nicolaus Crusenius in Monastico Augustiniano part. 2. cap. 27. fol. 110.*

Sed ecce! pro ampliori Leodiensis Monasterii hujus notitia juvat hic subdere ea quoque, quæ de eodem nuper meminerunt notissimæ illæ Circulares, uti vocamus, litteræ, & sic habent: *Leodium convocati sunt paucis abhinc annis Canonici Regulares Congregationis Gallicanæ, quòd eorum in reformanda disciplina consortium expetierint Vallis Scholaris Canonici. Præclare huic Gallorum intentioni hanc in rem mordicus obstitere pauci quidam Potentes, nescio, quo Spiritu ducti seu impulsu, eosque ad Romanum Tribunal appellarunt, qui illic se sisterent ad conditum diem; profecerunt tamen his artibus suis omninò nihil tenta per omnes modos avita eorum mansuetudine, quàm ut Gallorum Institutum comitetur novus Leodiensium favor, qui verò intereà ne gratis amari ab omnibus viderentur velle, Nobilium Puerorum educationi sedulò vacant, erecto non ita pridem Domicilio quodam, ubi Adolescentes sub eorum tecto omnibus honestæ vitæ & litterarum disciplinis erudiuntur.*

LEODII

Ibidem claruit hæctenus adhuc alia quædam Regularium Clericorum Abbatia, suo nomine *Scholarum* appellata, quam aliquandò incoluerunt Canonici S. Genovesæ, qui tamen ætate nostra occasione belli terris istis & Civitati Leodiensium illati denuò vel inviti loco cedere debuerunt, & de eodem hoc Monasterio in litteris Circularibus jam ante memoratis de anno 1674. habentur sequentia: *Vobis dicere supersedeo, quid Romæ actum sit in multiplici negotio & repetita deliberatione Regularium, quod notum est pro Abbatia S. Mariæ Vallis Scholarum in civitate Leodiensi; fama votum jam prævertit, nec vos latere potuit, quam acriter ac Jure nostro quasi de suo à Legatis Romanè Imperatoris, Regum Galliæ & Hispaniarum decertatum sit atque discerptum. Tandem lis in jus adducta est die 14. Novembris in Congregatione Cardinalium & Præsulum quàm plurimorum, qui omnes de jure nostro decretum facere noluerunt inter possessionem permittentes. &c.*

LEODIENSE

S. Dionysio Areopagitæ Episcopo & Martyri dedicatum Canonicorum Regularium Collegium à S. Notgero Leodiensium Episcopo conditum recensetur à Gabriele Pennotto in hist. tripart. lib. 2. cap. 38. num. 7. in hæc verba notatum: In eadem Civitate anno 987. idem Notgerus Nitardo majoris Ecclesiæ Custode Adminiftrante condidit Ecclesiam in honorem B. Martyris Dionysii in qua primùm viginti, postea decem additis, triginta Canonicos instituit. Miræus ibidem cap. 61. ex Ortelio & Ægydio Bucherio. Factus est autem Notgerus Leodiensium Episcopus anno 971. & obiit anno 1007. Hæc Pennottus loc. cit. cujus verba in rem præsentem confirmat etiam Magnum Chronicon rerum Belgicarum Pistorianæ editionis vel paucis fol. 86. ita legendum. Per Richardum Custodem Majoris Ecclesiæ condidit (S. Notgerus) cum 20. Canonice, quibus postea decem sunt additi.

LEODIENSE

Anno 979. idem Notgerus (Leodiensis Episcopus antedictus) Ecclesiam sub invocatione S. Crucis cum Claustro pro quindecim fratribus Canonice ædificavit, & dotavit. Miræus ibidem. Pennottus loco citato, præter quem Anonymus Author magni Chronici Belgici fol. 86. de eadem S. Crucis Ecclesia seu de nova institutione illius sic habet: Cum Vir nobilis ac potens (Defensor nomine) locum supereminentem civitatis, ut ibi habitationem conderet, ab eo (S. Notgero Leodiensi Episcopo) peteret, Episcopus sentiens hoc fore in perniciem Patriæ, non assensit, sed per Robertum Majoris Ecclesiæ Præpositum ordinavit in eum ipsum locum S. Crucis Ecclesiam cum redditibus quindecim Canonicorum, quibus victualia necessaria curavit, & in qua idem Robertus sepultus est. Hæc ibi. Porrò hic notandum, Obertum quendam hujatis Ecclesiæ ad S. Crucem Præpositum anno 1092. ad Episcopale solium Leodiense fuisse promotum, de quo loco citato fol. 133. sic habetur: Defuncto bonæ memoriæ Henrico Obertus ex Clero ejusdem Ecclesiæ canonicè electus succedit, qui Obertus fuerat Præpositus Ecclesiæ S. Crucis in Leodio, & per Henricum ejectus servivit fideliter.

LEODIENSE

Canonicorum Regularium Collegium cum aspectante Ecclesia sua S. Martino Episcopo Turonensi & Confessori dicatum recensetur à Pennotto nostro in hist. tripart. cap. 38. num. 7. vel breviter in hæc verba notatum: Eraclius post Baldricum Episcopus Leodiensium (anno 960.) factus, duo in Urbe Leodiensi Monasteria construxit, ad titulum S. Pauli, & ad titulum S. Martini Episcopi. Sigebertus in Chronico &c. Item in magno Chronico rerum Belgicarum fit etiam mentio Martiniani Cœnobii hujus fol. 86. sub his verbis: Claustum B. Martini muris & turribus firmavit, S. Notgerus Leodiensis Episcopus subintellige.

LEODIENSE

Aliud Doctori gentium seu S. Paulo Apostolo cum aspectante Ecclesia sua dicatum ejusdem prorsus cum priore Status ac Religionis Collegium in sæpè citato Chronico rerum Belgicarum fol. 86. vel brevissimè solum adnotatur sub his verbis: Ecclesiam S. Pauli à fenestris & supra consummavit, & bonis adjectis, ubi viginti tantum erant Canonici, ibi triginta constituit &c. Et hæc eadem tam de Paulino isto quàm proximè præcedente Martiniano utroque Collegio isto confirmat etiam Pennottus sup. cit. ex Miræo de Cann. Sæcul.

cap. 55. & 58. Sigeberto & Ægydio Bucherio ita scribens: Porrò in dictis Monasteriis Canonicos institutos monstrat historia Notgeri Episcopi, quæ sic habet: Ecclesiam S. Pauli à fenestris & suprâ consummavit, & bonis adjectis, ubi viginti tantum erant Canonici, triginta perfecit. &c.

LEODIENSE,

Cænobium S. Joannis Evangelistæ in Insula anno 972. S. Notgerus Leodiensis Episcopus fundavit, in quo triginta Canonicos constituit. Sigebertus in Chronico. Ægydius Bucherius in Chronico. Miræus de Collegiis Sæcularibus cap. 59. Hæc Pennottus in hist. tripart. lib. 2. cap. 30. num. 7. quæ eadem refert sæpeditatum Belgarum Chronicon fol. 86. vel paucis ita legendum: Tertiam (apud Leodienses) Ecclesiam, scilicet B. Joannis Evangelistæ, ex suis sumptibus condidit & utensilibus, reliquiis, & possessionibus sufficientibus & triginta Canonicis ibi constitutis ditavit sæpeditatus S. Notgerus Leodiensis Episcopus.

LEODIENSE,

In eadem civitate Baldricus secundus (Leodiensis Episcopus anno 977. huic sæculo defunctus) Ecclesiam S. Bartholomæi in Leodio dedicavit, quam Godefridus Præpositus majoris Ecclesiæ ædificavit, & duodecim fratres ibi instituit, & suis allodiis ditavit. Dicitur, quòd S. Ulbertus Martyr ibi quiescit. Molanus in Natalibus ad diem 22. Octobris. Ita Pennottus loco cit. item in sæpeditato Chronico Belgico de eadem S. Bartholomæi Ecclesia fol. 243. recitantur sequentia: anno Domini 1256. Reliquiæ S. Bartholomæi Leodium à Roma adductæ in sua Ecclesia per Præpositum ejusdem Ecclesiæ reponuntur. &c.

S. LEONARDI,

Quoddam Canonicorum Regularium apud Helvetios, atque istud sub districtu Diœcesis Constantiensis in Turgovia superiori atate conspicuum, de quo Bruschius, de Monasteriis Germaniæ cent. ima. fol. m. 116. sic legendus nobis occurrit: Wernherus iste (Monasterii Sangallensis Abbas ex computo Bruschi citati numero tricesimus primus) ante muros Sangallenses fundavit & suis sumptibus extrui curavit Præposituram S. Leonardi, quæ erat Regularium aliquot Canonicorum habitatio, ac Cænobium, quod tamen Abbatis Chunonis (qui ab anno 1379. usque 1411. præfuit) tempore iterum propter bellicos tumultus desertum est, cum florisset annis 350. annui redditus sunt San-Gallum translati. Postea eversum est penitus unanimes S. P. Q. Sangallensis sententia anno Christi 1530.

LEONTII

In notâ Marchiæ (quæ veteris Wandaliæ pars est amplius à Zeillero in continuatione Itinerarii Germaniæ cap. 17. fol. 205. descripta) Brandenburgicæ Civitate (de qua itidem legi poterit idem Zeillerus in Itinerario fol. 383. item 674.) olim constitit quoddam Canonicorum Regularium Asceterium, istud tamen mutata Religionis facie in totum jam pridem fataliter extinctum, & dehinc nobis vix de nomine suo notum, & quidem ex solo & unico Alberto Kranzio in Metrop. lib. 4. cap. 39. in hæc verba commemoratum: *Tunc etiam (circà annum Christi millesimum) Cænobia fiebant Sanctorum Virorum canonicè viventium, sicut testantur ii, qui in Lubeck, Altenburg, Leontio, & aliis civitatibus viderant. &c.*

LEUSA,

Taliter simplici nomine suo dictum antiquissimum Ordinis Canonico - Augustiniani Parthenæum primitus quidem in Valesia (quæ certa pars est Helvetiæ nostræ Germanicæ) quocunque demum tempore & Authore intra Diœcesanos limites Sedunenses fundatum, & ædificatum, exindè verò Augustam Prætoriam notam Principatus Pedemontani seu Salassorum Urbem ad Duriam Fluvium versus Alpes Grajas de meliori Superiorum consilio translatum; quod factum est annis abhinc ferè ducentis, atque isthic loci Venerabile domicilium istud cum adjuncto templo S. Catharinæ Virgini & Martyri dicato, hodiè præclarè satis emicat, habens Priorissam, quæ quidem officio suo solum triennalis est, adhuc tamen eadem amplius ad aliud triennium pariter eligibilis, sic tamen

de prævio consensu & autoritate Ordinarii, è cuius nutu pendent, & Spirituali illius Jurisdictioni subjacent Religiosissimæ Canonissæ istæ; qualiter de hoc me per litteras edocuit magnus ille (uti vocatur) Præpositus gemini Xenodochialis Cœnobii Montis Bernardi Reverendissimus, ac Illustrissimus D. D. Antonius &c. Dominus, ac Patronus mihi gratiosissimus. &c. &c.

LIPPSTADIUM,

Famosa Westphaliæ civitas in Diœcesi Paderbornensi, ac cognomini anni Lippio propius adita, atque eadem hæc tum Electori Brandenburgico, tum Principi Waldecensi jure territoriali subdita, & dehinc à Religione Romano-Catholicâ etsi profusus alienâ in medio Nationis pravæ colit & sanctè custodit Venerabile quoddam Canonici Ordinis Parthenæum Congregationi Windesimensi combinatum, istud tamen (hæresi undique plusquàm fortiter obistente) tum de avitâ primâ fundatione, tum de moderato statu suo haud ampliùs inquirendum.

LIPSIENSE

Canonicorum Regularium Ord. S. Augustini Collegium in honorem S. Thomæ Apostoli fundatum olim insigniter floruit in ipsa Civitate Lipsiensi. Ejus primordia referuntur ad annum 1193. Chronicon Terræ Misnensis apud Menckenium Tom. II. script. Rer. Germ. fol. 323. de eo habet sequentia: Anno Domini 1193. Hermannus Landgravius Thuringiæ, filiam suam desponsavit Theodorico filio Ottonis Marchionis Misnensis, sicque discordia inter eos habita fuit sedata. Hic Theodoricus fundator fuit Canonicorum Regularium in Lipzig apud S. Thomam. Lipsienses obliti omnis honoris & fidei, præstitique homagii, opposuerunt se feudali ac naturali Domino suo Theodorico. Et cives expulerunt primum Præpositum S. Thomæ, dicentes ipsum esse causam discordiæ, & multa damna intulerunt Monasterio, specialiter in lignis aptatis ad ædificia Monasterii. Post aliquod tempus concordia facta inter Cives & Dominum Theodoricum, pensata sunt damna illata Monasterio, pro quibus restaurandis duos Cives Proconsules posuerunt pro fidejussoribus, promittentes velle satisfacere. Postquam plurima tempora elapsa fuerunt & Præpositus nihil in recompensationem reciperet, monuit fidejussores, quorum unus negavit, & juravit, se nihil scire de promissione, seu de fidejussione, unde in brevi mortuus est subitanè. Alter similiter negavit, sed videns qualiter socius suus mortuus est, recognoscens fatebatur, & in fine vitæ dedit domum suam Monasterio in recompensam, ea tamen conditione, quamdiu uxor sua viveret, possideret anteriorem domum, post cujus mortem haberet Monasterium totaliter. Prædicti Monasterii Ecclesiæ S. Thomæ Ordinis Cann. Regg. Pater primus, erat quidam Plebanus de Olschitz dictus Conradus, qui ob desiderium Margravii Theodorici suscepit curam hujus Monasterii. Hic inchoans Religiosam vitam, collegit quosdam fratres ad se, quibus aliquamdiu præfuit. Tandem vidit, quod fratres collecti non ita obedienter vixerunt, quia nimis strictam vitam duxit; occultè recessit in Hallis. Videntes autem fratres, se esse sine regimine, & ita in Religione deficere, per preces multas eum reduxerunt, qui bene exhinc rexit usque in finem vitæ suæ.

Post hunc fratres ac Domini ibidem collecti elegerunt sibi Præpositum, dictum Wernerum, sub quo Margravius dotavit, & beneficiavit Monasterium. Hic Præpositus multa bona fecit Monasterio. Nam parietes dormitorii magnificè erexit, & domum illam ædificavit ex altera parte, quæ tangit chorum. Item Lampadem dormitorii instituit incendi, ut per noctem arderet. Item comparavit tres partes Bibliæ, pluresque Libros cantuales chori ac Missales procuravit. Quo mortuo Domini ac Fratres Monasterii elegerunt alium Prælatum, postulantes unum de Hallis; quo confirmato, religiosè vixit, & bene rexit per plures annos quousque sibi videbatur, quod forte religiosiorem vellet eligere vitam, abiit occultè, nescientibus fratribus ad Episcopum Mersenburgensem. Resignavit Prælaturam, petens se absolvi, præsentavit sigillum Episcopo, eo absoluto recessit. Episcopus autem Mersenburgensis sicut fidelis Protector sollicitus de cura Monasterii, cum paucis de curia sua equitavit, venit in allodium Olschitz, locatus est Provisorii allodii, qui erat Conversus unus, disposuit quoque cum eo, quod invitaret aliquos fratres de Monasterio suo seniores, & potiores, & faceret ipsis unam cœnam seu merendam, & lætarentur in suis allodiis, & ut nemini revelaret adventum suum, quod ipse vellet adesse superventurus improvise. Conversus ille, scilicet Provisor allodii, fecit, quæ sibi Episcopus commisit diligenter. Venientibus itaque Patribus Monasterii ad convivium seu prandiolum in allodio, comederunt & biberunt, & lætati

sunt valde, ignorantes talem recessum Præpositi eorum. Tandem, ut præordinatum fuit, Episcopus improvise veniens & videns Dominos territos de suo adventu improvise consolabatur eos dicens: Nolite terreri, veni enim propter melius vestrum. Nam dico vobis, quod Prælatus vester resignavit, & absolutionem per preces suas obtinuit ab Præposituræ officio. Ecce sigillum mihi præsentavit, quod restituo vobis. Nunc ergo eligite vobis alium, fidelem vobis, & Monasterio vestro, quem aptiorem scitis, & religiosiorem. Hoc audientes Domini & Patres Monasterii, nimis breviter præmeditati posuerunt in arbitrium Episcopi, quemcunque ipse eis eligeret ac præficeret ipsis, qui sibi melior videretur, ipsi vellent eum benigne acceptare. Episcopus vero perpendens plurima inconvenientia in longis ac propinquis temporibus posse evenire, respondit: Non Fratres ac Domini mei, ego non volo vos privare electione vestra libera. Si enim ego hoc nunc facerem, omnes successores mei privarent vos electione, aut impugnant. Dato enim uno inconvenienti, sequuntur plura. Sed ite in Monasterium vestrum, & convocate eos, qui vocandi sunt, & eligite vobis Præpositum secundum canonicam sanctionem. His auditis Domini ac Patres multum grati erant de informatione Episcopi. Postea recessit, & ipsi abjurerunt, & electo Canonice Prælato confirmatus est ab Episcopo. Chronici Montis Sereni Author ad annum 1221. Primum Præpositum *Wernberum* (cujus mortem ad hunc annum XVI. Kal. Martii refert) Ejus vero successorem *Wilhelmum* vocat, quem à Capitulo Sereni montis in numerum fratrum susceptum fuisse scribit. Reliquorum Præpositorum nomina me latent præter *Joannis Grundmanni*, de quo mox plura. Floruit hoc Collegium pluribus viris litteratis præsertim post fundatam Lipsiensem Academiam cujus sub Conservatores, ut apud eundem Menckenium videre est, aliquoties fuere Præpositi Thomani. Inter Thomanos Præpositos Sæculo decimo quinto Scriptoribus Canonicis adnumerari meretur *Joannes Grundeman* qui circa annum Domini 1466. floruit. Scripsit *sermones varios, ac tabulam super Repertorium Morale Petri Berchorii*. MS. adhuc extat in Bibliotheca Universitatis, ut testatur Joëcher Lexicon Eruditorum. Jurisprudentia tum sacra quam prophana eodem Sæculo inclaruit *Joannes Cerasianus* de Monte Regio. Typis excusus est ejusdem commentarius ad Capit. SENTENTIAM SANGUINIS, in 4. in cujus fronte leguntur sequentia: *Repetitum & resumptum est hoc C. SENTENTIAM SANGUINIS, in alma universitate Lipsiensi, ex commissione & Mandato egregii & eximii Viri D. Johannis de Breytenbach U. J. Doctoris, inchoatæ facultatis juridicæ inibi Ordinarii, per Venerabilem Virum Johannem Cerasianum de monte Regio, Decretorum Baccalarium, Collegii S. Thomæ Apostoli ibidem Canonicum Regularem; impressumque per Melchiorum Lotter civem Lipsiensem anno Christi MCCCCXCIX.* De Gudenus in Sylloge I. Varior. Dipl. p. 442. Post sacra à Luthero mutata hoc quoque Collegium in publicam Scholam mutatum fuit, quibus fati aut quo jure mihi non constat.

LIVONIA,

Teutonicè *Liefflandt*, quæ est Regio inter Prussiam ad meridiem, & Russiam albam ad Boream Samogitia comprehensa à Michaële Antonio Baudrand in novo Lexico Geographico part. 1. fol. 428. uberius descripta, atque eadem ipsa prioribus sæculis Superiori quidem Germaniæ nostræ (uti refert Zeillerus in Itinerario Germaniæ cap. 24. fol. 518.) connumerata, hodie tamen sub dominio tum Magni Ducis Moscoviæ, tum Regum Poloniæ & Sueciæ detenta, primordia Christianitatis suæ, seu primam suæ gentis ab Idololatria & Paganismo ad Lucem Evangelicæ veritatis conversionem, sub finem sæculi duodecimi, & rectè quidem anno 1194. factam, præ cæteris debet Canonicis Regularibus sacre Regulæ Augustinianæ Professoribus, quorum potissimus fuisse perhibetur B. Meynardus Presbyter è Monasterio Sigeburgensi postulatus Magnus Livoniæ Apostolus, qui zelo animarum nimium quantum exæstuans, non nisi populo terræ à Superstitionibus Gentilium abstrahendo, eique Christianis moribus imbuendo, pluribus annis indefesse studuit, eaque propter à S. Ansgario Metropolitano Bremensi in primum Livoniæ Episcopum ordinatus, magnâ sollicitudine continuè novæ Ecclesiæ Rigensi quantocyus inædificandæ totus quantus incubuit, eaque perfecta, post immensos labores in vinea Domini consummatos, ad capessendam meritorum æternam retributionem desuper evocatus Cælos intravit; post quem apud Livonienses munus Pastoris suscepit, & Rigensem Ecclesiam de posthac regendam suscepit Bertholdus quidam Ordinis Cisterciensis Alumnus, idem de hoc in Chronico rerum Belgicarum fol. 204. in hæc verba laudatus: *Istis diebus (anno 1194.) in Livonia, quæ est inter Sueciam, Prussiam, & Poloniam quidam Abbas Venerabilis Bertholdus nomine, Cisterciensis Ordinis Christum prædicabat Paganis cum omni instantia, qui etiam secundus factus Episcopus post Meynardum (qui fuit ex Regularibus, & primus prædicaverat in illa Provincia) diu perseveravit, & postmodum interfertus martyrium promeruit &c.*

LUBEN

LUBECENSIS,

Episcopalis Ecclesia in inferiori Saxoniam ceu Suffraganeatus sub Metropolitana Bremensi comprehensa, eaque primùm Auctorante Ottone primo (qui cognomento *Magnus*, inaudit, & Imperium illius ab anno 938. usque 973. perduravit) fundata in propria sua S. Joannis Baptistæ & Præcursoris Domini Cathedrali Ecclesia antiquioribus Sæculis continuò duodecim Clericos enutrivit, quos genuino statu suo Regulares fuisse vel ex eo liquet, quòd eadem ipsa Lubecensis Ecclesia una sit & fuerit de Saxonice, quas olim non nisi in sacro Ministerio seu Clericali officio Regulares habuisse jam sæpius dictum est in antecedentibus, ut & pariter liquet ex sequentibus.

LUBECENSE.

Præter recensitam Cathedralem Ecclesiam adhuc unum & alterum (imò etiam fortè plura) in eadem Imperiali Civitate Lubecensi, sub annum circiter 1060. constitisse sacri Ordinis nostri Collegium, & quidem tum temporis recens institutum, dilucidè factis ostendit sæpè citatus Albertus Krantzius jam supra in descriptione Monasterii Leontici in id adductus, ubi sic habet: *Tunc etiam per singulas (Wandalicæ) Urbes Cænobia siebant Sanctorum Virorum canonicè viventium, sicut testantur ii, qui in Lubeck, & aliis civitatibus viderunt. &c.*

LUCELLEENSE,

Cognomento *minus*, vulgò *Klein-Lüzel*, & sic quidem ad differentiam alterius cujusdam (quod communiter Lucellense majus inaudit, & Cisterciensis Ordinis Asceterium est) communiter appellari solitum, jam pridem antiquatum apud Helvetios in Diœcesi Basileensi Monasterium Canonicorum Regularium Authore non notatò, decurrente tamen sæculo undecimo, pro sanctimonialibus antedictæ familiæ Cisterciensis fundatum, subinde verò seu post aliquot annos, quibuscunque demum ex causis, ad Canonicos Regulares translatum penes istos perduravit usque ad annum 1264. quo decurrente (dum jam antè Religiosum Claustrum istud mille casibus terribiliter infestatum tantùm non omnino defecit) de meliori consilio & autoritate Ordinariâ, alteri cuidam, & quidem Basileensi ad S. Leonardum jam supra recensito, pleno jure fuit additum & incorporatum.

LUCIANUM,

Seu communiter *Vallis S. Lucie*, nuncupatum, propè Trudonopolim in Diœcesi Leodiensi, Religiosissimum quondam de Venerabili Congregatione Windesimensi Parthenæum, sub initia sæculi decimi quinti fuit apparatus, & habetur istud secundùm primogeniam Originem suam à Joanne Hoybergio in notis ad Historiam Corfendoncanam fol. 146. taliter annotatum: *Guilielmus quidam de Wello consentiente conjuge donationes, ut vocant, inter vivos contulerat, cedensque suas hereditates Trudonopoli è regione Abbatia pro erigendo ibidem Virginum Monasterio sub habitu & ordine ab Ecclesia approbato; quibus præterea omnia sua mobilia assignaverat, octodecim modios Siliginis annuos, & hujus foundationis Executores Waltherum Girolanum Priorem de Corfendona, & Henricum Marcick, & Religiosum Ordinis Carthusiani in Zelesen propè Disthemium, aliisque duos. Verùm cum Abbas S. Trudonis Robertus à Ryckel nulla ratione induci potuisset, ut in sua Parochia & loco Abbatia proximo Monasterium conderetur, Executores hoc loco vendito alium opportuniorem emunt extra oppidum sub Parochia & juxta fontem S. Joannis Baptistæ, unde & ipsum Monasterium Canonissarium Regularium inclusarum Commissarium seu Visitatorem deputavit idem Episcopus Priorem Bethlehemiticum (Lovanii) deinde Priori Leodiensi ac postea Throniam, ac nominatim Authori nostro (Joanni Latano) tandem Tungrensibus auctoritate Episcopali subiecta fuit, cui & hodièque subest.*

LUNENSE,

Seu celeberrimum quondam apud Saxones Orientales in Diœcesi Verdensi Canonissarum Regularium Collegium in oppido, (de quo videri potest Zeillerus in continuatione Itinerarii Germaniæ cap. 31. fol. 419.) *Luna* cognominato fundatum inclaruit. Hujus autem Parthenii Cætus Rector in Spiritualibus in diebus suis fuisse laudatur nobilis Vir Henricus à Langen nuncupatus; idem postmodum anno 1364. ad Episcopalem Cathedralam Verdensem promotus, & dehinc à Bruschio de Episcopis Germaniæ tom. 1. cap. 14. in Henrico 41. Episcopo Verdensi *Vir pius, mitis, ac placidus* constituisse commendatus; item à Krantzio in Metropoli Saxonice lib. 10. cap. 8. recensitus: *Verdensi Ecclesia*

per illa tempora circa annum 1364.) dum Gerardus transfertur ad Hildesheimensem (Episcopatum) memorabilis Vir Henricus de Langen ortus oppido Luneburgensi & bona familia ordine Pontificum in illa Ecclesia quadragesimus primus sedit annis octo. Erat autem antè Præpositus Virgimum in Lune Canonicus Verdensis. Obiit demum anno 1380. die 3. Januarii in sua Verdensi Ecclesia sepultus.

LUNEVILLENSE

Monasterium, seu nobilis temporibus nostris apud Lotharingos Abbacia Canoniorum Regularium Congregationis (ut vocant) Salvatoris, in ipsa civitate Luneville nuncupata, sub limite Diœcesis Tullensis hodieum perstat perinclinata, alias proprio nomine suo S. Remigii intitulata, atque eadem hæc à Pennotto nostro in hist. tripart. lib. 2. cap. 39. n. 12. vel paucis taliter annotata: *In Tullensi Diœcesi Provinciæ Trevirensis sunt duo Monasteria Canoniorum Regularium ex lib. Taxarum, quorum unum Calmonstratense (de quo jam supra suo loco & ordine dictum est) alterum de Luneville, cujus etiam fit mentio in libro Constitutionum Benedicti XII. Et sic ille; cui pro pleniore rei notitia juvat hic superaddere ipsam quoque foundationis hujus historiam, & modernum ejusdem Canoniarum hujus statum, à Reverendissimo ac Clarissimo Domino Francisco Merckier, quondam Claustralis loci hujus Priore in rem præsentem gratiosè nobis communicatam, quæ sic habet: Fuit primus Canoniarum hujus nostræ Fundator Folmarus Comes Metensis, qui anno circiter 990. Monachos ibidem constituit. Is duos, quos sibi Charissimos habuit filios Folmarium & Hermannum Francorum Comites, qui pariter Fundatores habentur, & quidem eò sortè quòd Monachos antedictos ob depravatos conversationis suæ mores & execrandam bonorum æquè mobilitum dilapidationem anno 1034. loco cedere coactos & exterminatos in vices illorum Claustrales Virgines seu Moniales illuc introduxerint; quibus demum ad unam omnibus lenta tabe consumptis, sub decursum sæculi undecimi successerunt Canonici Regulares sub Durando Abbate Bello Campensi isthuc introduci. Cui ceu Religiosissimo Ascetæ tanquam Virorum plenarium Abbatiæ hujus regimen fuit demandatum, donec intra breve tempus creatus fuerit Abbas.*

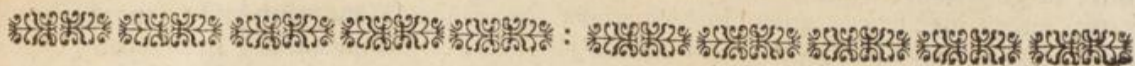
- I. Cono electus anno 1130.
- II. Alberto anno 1154.
- III. Henricus anno 1175.
- IV. Joannes I. anno 1195.
- V. Otto anno 1205.
- VI. Bertrandus anno 1225.
- VII. Joannes II. anno 1267.
- VIII. Joannes III. anno 1313.
- IX. Ludovicus anno 1333.
- X. Waltherus anno 1388.
- XI. Joannes IV. cognomento Silvester anno 1421.
- XII. Dominicus Rentier anno 1461.
- XIII. Ludovicus II. Nanceyo anno 1473.
- XIV. Philippus Franguin anno 1474.
- XV. Antonius de Magneris anno 1507.
- XVI. Theobaldus Vincent. anno 1543.
- XVII. Franciscus de Porte Sieix anno 1553.

Post hujus obitum Claudius de Saintes Canonicus Regularis ibidem professus Abbatiam administravit, donec proximè sequens Bullis Apostolicis fuerit confirmatus, quo eodem perdurante tempore ipse etiam cum qualitate Abbatis Lunevillensis interfuit Concilio Tridentino, etsi reverà officium Abbatis sex solùm aut septem mensibus exercuerit.

- XVIII. Michael de Grandis anno 1579. obiit.
- XIX. Jacobus de Megnien anno 1621. & hic spontaneâ resignatione sua Commendam invexit.
- XX. Carolus à Lotharingia Dominus Gorziæ fuit primus Commendatarius anno 1648.
- XXI. Carolus Dux Lotharingiæ secundus Commendatarius, qui tenuit usque ad annum 1662. atque resignavit Successori suo proximè sequenti.
- XXII. Christophorus de Hordal Commendatarius tertius &c.

Fertur Abbas S. Remigii fuisse olim Dominus Urbis ipsius Lunevillæ, at hoc jure cessisse in gratiam Serenissimorum Ducum Lotharingiæ, qui in compensationem plura alia bona & privilegia huic Ecclesiæ contulerunt, Dominium habet altum in pagum de Benamenit,

menit, & utile in pagos Fromondivillæ, Folcerii, & alios. Huic Abbatia unitæ sunt Ecclesiæ Parochiales dictorum Urbis & Pagorum, nec non aliorum aliquot, in quibus Curati seu Rectores & Parochi sunt Canonici Regulares dictæ Congregationis.

Littera M.

MAGDEBURGENSE.

Ecclesia Metropolitana, vel olim titulo & dignitate Primatus Germaniæ decorata, eaque suffraganeas sibi subditas habens quinque, videlicet Merseburgensem in Thuringia, Cicziensem in Misnia, Brandenburgensem in veteri Marchia, Havelburgensem in Saxonia, & Misnensem in eadem Provincia situatam, de principali seu Metropolitana Sede sua, item de primæva fundatione sua recensetur ab Alberto Krantzio in Metropoli Saxonie lib. 6. cap. 12. taliter descripta: Otto Magnus dum expeditionem primam terminasset in Italiam, voto constrictus, quod Milites sui se invito Monasterium S. Mauritii (aliàs Agaunense dictum, de quo jam supra) habuissent inhonorarium, novum extruere Monasterium in honorem ejusdem Divi Mauritii. Idque opere complevit, dum rediret in Magdeburg; ibique fundavit Monasterium Fratrum Divi Benedicti, Mauritium faciens sanctum loci Tutelarem. Ad sequentia verò tempora cum crescere cerneret civitatem, multiplicarique populum Christo crediturum per vicinam Wandaliæ, erexit in eodem loco Ecclesiam Metropolitanam: sed cum esset Ecclesia futura Metropolitana, non erat Fratibus Divi Benedicti locus propter Cæremonias multas, fratribus alienas, in Ecclesia prima peragendas. Igitur deputavit Otto fratribus locum extra muros in monte, ubi jubebat refici Cænobium, translati sunt igitur, licet plurimum renitentes & inviti, & in Vigilia S. Laurentii emigraverunt, cujus emigrationis mæstissimæ diu annuam peregrine memoriam in Vigilia Divi Laurentii, prædia pridem data illis remansere ad cultum. Cæterum Ecclesiæ Metropolitanæ contulit, quæ Pater suus Henricus largitus est Episcopatu Vallerseve, qui ex illo die cessavit translatus potius quàm extinctus. Tum verò in Magdeburgo crediderim Regulares fuisse Canonicos, sicut ferè per omnes Ecclesias &c. Ita Krantzius citatus, cui pro confirmatione dictorum operæ pretium nobis visum est, nostrum hic etiam subdere Nebridium in Antiquario Monastico in Epist. 139. fol. 637. vel breviter in hæc verba differentem: In hac (Superiori nostra Germania) reperio Ecclesias Cathedralis ultra quadraginta, quæ olim vivebant vitam Apostolicam, Magdeburgensis primas tenet. Porro extat ad calcem Witichindi Meibomiani cœva de anno 967. notitia, quæ conceptis verbis testificatur Othonem Magnum, antequam Magdeburgensem S. Mauritii Ecclesiam ad Archi-Episcopalis Cathedralis honorem efferret, Canonicos ibi Deo famulantes constituisse. Idipsum abundè confirmat Chronologus Magdeburgensis; quippe qui post expositam Ordinationem Adalberti Archi-Episcopi Magdeburgensis primi & Suffraganeorum ejus testificetur, jam antè Monachos de Ecclesia S. Mauritii exiisse. Monachi autem, inquit, ad annum 969. qui prius ibidem conversabantur (sub Abbate) transpositi sunt in monte, qui dicitur ad sanctum Joannem in suburbio ejusdem civitatis (Magdeburgi) quinto Idus Augusti, hoc est in Vigilia S. Laurentii Martyris; qui multis retrò annis ob devotionem & recordationem ejusdem transpositionis nudis pedibus eadem die facere solebant processionem in Urbem, & quæ sequuntur. Plura in eam rem testimonia ex Diethmaro Merseburgensi Episcopo & Magdeburgensis Ecclesiæ Canonico ac Confratre repeti possent, in Chron. l. 5. sub fin. sed supervacaneum est, quod jam nemini dubium potest esse, multis argumentis confirmare. Hoc tamen loco non permittam, quin explicem Diethmari præsertim verbis, quæ Canonicorum Magdeburgensium disciplina decimo sæculo & undecimo fuerit. Tametsi Abbas & Monachi Magdeburgenses ad Ecclesiam S. Joannis exiissent, ut Canonici venirent in possessionem Mauritanæ Basilicæ, nihilominus Ecclesia S. Joannis tota fuit in potestate Archi-Episcopi, l. 7. sub finem, qui id egit, ut hinc Monachi, inde Canonici in sua quique Ecclesia regularem vitam & communem viverent. Quanta sollicitudine, inquit Diethmarus, l. 3. idem (Adalbertus Antistes Magdeburgensium primus) suis subditis invigilaret gregibus, Lector, attende. Sæpenumerò ad ovile S. Joannis Baptistæ, & Sancti Mauritii noctis silentio venit, duobus tantum comitantibus, qualiterque Confratres ad matutinam convenirent, vel qui in Dormitorio remanerent, ex improvviso perpexit: & si benè fuit, Domino gratias egit: sin autem, culpabiles digna castigatione redarguit. Clerus & Populus tanti Patris funere turbatus Otricum confratrem, & tunc Imperatori fideliter fervientem comuni-